

Засновники: Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського, Служба інформаційно-аналітичного забезпечення органів державної влади (СІАЗ). *Заснований у 2003 році. Виходить двічі на тиждень.*
Головний редактор В. Горовий, д-р іст. наук, професор, заступник гендиректора НБУВ. *Редакційна колегія:* М. Закіров, Ю. Половинчак, Л. Чуприна. *Бюлетень підготували:* Т. Гранчак, О. Симоненко, М. Дем'яненко, І. Рудь, В. Ворошилов, Ю. Якименко, О. Рябокони. *Адреса редакції:* НБУВ, просп. 40-річчя Жовтня, 3, Київ, 03039, Україна. Тел. (044) 524-25-48, (044) 525-61-03. E-mail: siaz2014@ukr.net, www.nbuviar.gov.ua. Свідоцтво про державну реєстрацію КВ № 5358 від 3 серпня 2001 р.

**Передрук матеріалів дозволяється лише
після погодження із СІАЗ: siaz2014@ukr.net**

РЕЗОНАНС

/Бюлетень матеріалів, підготовлених на базі аналізу
оперативної інформації електронних видань/

Додаток до журналу «Україна: події, факти, коментарі»

**№ 5
(26 січня 2017 р.)**

ЗМІСТ

У ЦЕНТРІ УВАГИ.....	2
АНАЛІТИЧНИЙ РАКУРС.....	2
ЗАКОНОДАВЧА ВЛАДА	16
ВИКОНАВЧА ВЛАДА	22
ПОЛІТИКА.....	32
ЕКОНОМІКА	36
ЕКОНОМІКА УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ СВІТОВИХ КРИЗОВИХ ТЕНДЕНЦІЙ.....	45

У ЦЕНТРИ УВАГИ

Президент П. Порошенко в інтерв'ю фінським ЗМІ Helsingin Sanomat та Italehti зазначив, що країни Європейського Союзу мають переваги від членства в цьому об'єднанні й лише Росія прагне роз'єднати ЄС.

«Хто не отримує зиску від існування ЄС? Франція відчуває користь, так само, як Німеччина і Велика Британія, навіть незважаючи на Брекзїт. Також Фінляндія (відчуває. – Ред.). А Росія спрямовує сили на послаблення ЄС. Путін хоче підірвати довіру й роз'єднати ЄС, здійснюючи вплив на окремі держави», – наголосив П. Порошенко.

Президент висловив занепокоєння ситуацією, яка нині склалася в ЄС. «Кажуть, що Путін сказав, що для нього розпад Радянського Союзу був найбільшою трагедією 90-х років. Для мене трагедією був би колапс Євросоюзу», – зазначив він.

П. Порошенко назвав головним завданням на підтримку України забезпечення єдності: «Нам найбільше потрібна єдність Європейського Союзу. Нам потрібна солідарність з Україною». При цьому він зазначив, що Фінляндія в цій ситуації відіграє надзвичайно важливу роль, тому що фінський уряд, парламент, президент і народ єдині в питаннях цінностей разом з іншими членами ЄС.

Президент підкреслив, що фінський народ розуміє, що відбувається в Україні через війну, адже вони пережили Зимову війну. «Маннергейм був об'єднуючим лідером народу. Ми впевнені у своїй позиції щодо Росії. Незважаючи на те що російська армія є значно потужнішою, ми в змозі захистити нашу державу, наші власні європейські цінності. Цим пояснюється популярність постаті Маннергейма серед нас», – зазначив П. Порошенко. Він також нагадав, що під час офіційного візиту відвідав Музей маршала К. Маннергейма (*Офіційне інтернет-представництво Президента України* (<http://www.president.gov.ua>). – 2017. – 25.01).

АНАЛІТИЧНИЙ РАКУРС

Н. Тарасенко, мол. наук. співроб. СІАЗ НБУВ

Дональд Трамп вступив на посаду президента США: чого чекати Україні?

20 січня відбулася інавгурація Д. Трампа на пост президента США. Світ сприйняв цю подію з певним острахом, оскільки непередбачуваність новообраного президента, яку він неодноразово довів і під час передвиборної кампанії, і в перехідний період, фактично унеможлиблює ефективне прогнозування його політики, у тому числі робить нечіткими контури зовнішньополітичного курсу нової адміністрації, що примушує нервувати як союзників, так і противників США.

Д. Трамп переміг на президентських виборах у США, які відбулися в

листопаді минулого року, програвши при цьому 2,9 млн голосів виборців своїй суперниці Г. Клінтон. Його називали проросійським кандидатом, а однією з його передвиборних обіцянок було налагодити відносини США з Росією, за що представники Демократичної партії неодноразово критикували кандидата в президенти. Американські спецслужби звертали увагу на те, що в хід передвиборної кампанії втручалися хакери. На думку фахівців, вони діяли з Росії в інтересах Д. Трампа. Всі ці моменти, підсилені низкою суперечливих заяв на етапі виборчої кампанії та в перехідний період, спричинили неоднозначне сприйняття перемоги Д. Трампа американським суспільством. У результаті, церемонію інавгурації бойкотували понад 50 конгресменів від Демократичної партії, так само, як і ряд знаменитостей – артистів і музикантів, а у Вашингтоні і Нью-Йорку відбулися демонстрації протесту, кількість учасників яких оцінюється від 200 до 500 тис. Опитування громадської думки показують, що рівень довіри до Д. Трампа на самому початку його каденції є одним з найнижчих в історії США – близько 40 % ([URL: http://www.segodnya.ua/opinion/korsunskicolumn/inauguraciya-donald-trampa-chto-ostalos-za-kadrom-790336.html](http://www.segodnya.ua/opinion/korsunskicolumn/inauguraciya-donald-trampa-chto-ostalos-za-kadrom-790336.html)).

Як і очікувалося, головні меседжі своєї майбутньої політики новий глава Білого дому проголосив у своїй інавгураційній промові, інтерес до якої напередодні урочистостей всіляко підігрівала команда Д. Трампа, наголошуючи, що в ній президент відповість на низку запитань, які хвилюють суспільство. Радник Д. Трампа Е. Скарамуччі заявив, що «це буде історична промова», а помічниця президента К. Конвей зазначила, що звернення до нації буде «елегантним, гарним, потужним і коротким».

Інавгураційна промова Д. Трампа була і справді вкрай незвичайною. Перш за все він подякував своїм попередникам та пообіцяв «відбудувати країну» для всього народу та «разом визначати напрям розвитку країни та світу на багато років наперед».

Чимало тез промови Д. Трампа повторювали гасла його передвиборної кампанії: попередні уряди винуваті у тому, що по всій країні закриваються заводи, зростає безробіття, «процвітає кримінал та наркоманія». «Це зупиниться прямо тут і прямо зараз», – пообіцяв президент.

«Ми передаємо владу не лише від президента до президента, але від Вашингтона – до людей. Надто довго група людей у столиці насолоджувалася владою за рахунок громадян», – закинув він політичній еліті збагачення на тлі зубожіння американців. «Усе зміниться, починаючи тут і зараз, – підкреслив він. ...20 січня увійде в історію, коли народ став керівником Сполучених Штатів».

Особливу увагу новий американський лідер приділив життю простих жителів США, пообіцявши відновити промислову могутність країни, повернути робочі місця, заможність, дати соціальний захист, побудувати нові шляхи по всій Америці (дороги й залізницю, мости, аеропорти, тунелі).

«Ми робили інші країни багатими, але сила і впевненість нашої країни випаровувалася протягом багатьох років. Ми захищали кордони інших держав, але відмовлялися захищати свої. З цього дня в управлінні країною буде новий принцип: “Спершу – Америка”». Два простих правила, за словами Д. Трампа, сприятимуть реалізації цього принципу – «купуй американське і наймай

американця». Д. Трамп пообіцяв повну лояльність і відданість інтересам Америки, відновлення її процвітання та величі.

Зовнішньополітичні пріоритети США в промові Д. Трампа були окреслені обіцянками «дружити з іншими країнами, але не нав'язувати свої принципи іншим державам» та «об'єднати сили для боротьби проти радикального ісламського тероризму, щоб стерти його з лица планети». Д. Трамп також пообіцяв зміцнювати діючі союзи США із іншими країнами та створювати нові (URL: <http://apostrophe.ua/ua/news/politics/2017-01-20/inauguratsiya-trampa-glavnyie-tezisyi-vyistupleniya-novogo-prezidenta-ssha/84110>).

Експерти по-різному оцінили інавгураційну промову 45-го президента США, звернувши увагу на окремі її деталі та наголоси. Професор Дипломатичної академії МЗС України О. Цветков зауважив, що це була одна з найбільш спокійних промов нового президента, у чому можна бачити надію на прагматичність у діях Д. Трампа.

Як зазначив экс-міністр закордонних справ України К. Грищенко, інавгураційна промова Д. Трампа стала продовженням передвиборної риторики і підтвердженням наміру ставити в центр політики адміністрації президента національні інтереси Сполучених Штатів. Нічого конкретного і змістовного, що дає змогу давати оцінку та може бути практичним наповненням цього виступу, экс-дипломат не побачив.

Екс-міністрові закордонних справ України В. Огризку в багатьох місцях промови Д. Трамп нагадував українських політиків-популістів, які розповідають про те, чого зробити або не можливо, або надзвичайно складно. «У цілому, скажу відверто, мені виступ Трампа місцями нагадував маніфест популізму. Але, мабуть, це зараз те, що найбільш позитивно сприймається і вітається у багатьох країнах світу. Я не думаю, що такий популістичний крен і заяви про те, що ми передаємо владу народу, може справді додати до того, що є в Америці. Це речі для того, щоб сподобатись. Але його слова про те, що ми залишаємо порожні балачки і починаємо працювати, з іншого боку, дають можливість побачити, наскільки ці заяви будуть кореспондуватись з конкретними діями», – зауважив В. Огризко.

На думку экс-дипломата, у частині промови, яка стосується зовнішньої політики, не прозвучало те, що мало прозвучати для решти світу. Зокрема, теза про посилення боротьби з тероризмом була абсолютно правильною, але окреслена занадто загальною.

За оцінкою президента Центру глобалістики «Стратегія XXI» М. Гончара, промова Д. Трампа була спрямована на активацію внутрішньої енергії американського суспільства, як у широкому розумінні потенціалу нації, так і в прикладному значенні реіндустріалізації США, на що у промові зроблено особливий наголос. На думку експерта, це може вийти у Трампа, оскільки передумови для цього вже створено американською революцією сланцевого газу. У США найнижчі ціни на енергію порівняно з Європою та Азією. Якщо до революції сланцевого газу додасться ще й революція сланцевої нафти (а вона вже триває), то США стануть повністю енергонезалежними. Посилення потужності США базується на енергетичному базисі.

Після інавгураційної промови Д. Трампа на сайті Білого дому з'явилися програмні тези нової адміністрації, що повніше розкривають суть політики

Білого дому. З них зрозуміло, що нова політика реалізовуватиметься в рамках концепції America first, яка означає, що США можуть бути лише на першій позиції у світі. Суть політики – зміцнення збройних сил і промисловості.

Білий дім підтвердив, що США вийдуть із Тихоокеанського торговельного партнерства, переглянуть договір про північноамериканську зону вільної торгівлі, жорстко стежитимуть за балансом зовнішньоторговельних інтересів.

У зовнішній політиці початкові кроки, оголошені Білим домом, – знищення «Ісламської держави» та інших радикальних ісламських груп, за необхідності в союзі з іншими державами, активне будівництво військово-морського флоту та перехід до дипломатії, яка акцентує американські інтереси.

У програмних тезах не обійдено увагою розвідувальне співтовариство, без якого успішно боротися з тероризмом неможливо. Достатньо чітко зазначено, що США розвиватимуть як оборонні, так і наступальні кіберможливості. У військовій сфері планується «припинення секвестру» військового бюджету, досягнення «найвищої» боєздатності американських військ, створення ефективної протиракетної оборони. Слід зауважити, що перше проведене через сенат призначення вже в день інавгурації – саме міністра оборони (URL: http://gazeta.dt.ua/international/tramp-amerika-ponad-use-_.html).

Виходячи з меседжів, оприлюднених президентом США Д. Трампом та його адміністрацією, експерти намагаються передбачити, якою буде політика Білого дому, чи відрізнятиметься вона від досить суперечливої передвиборної риторики Д. Трампа, як вибудовуватимуться відносини Америки з окремими країнами. Ключовим фактором у пошуку відповідей на ці питання, на думку політичного експерта, директора Інституту зовнішньої політики Г. Перепелиці, є розуміння внутрішніх пріоритетів Д. Трампа. Експерт переконаний, що на першому місці у нового президента США «бізнес і великий бізнес». «Цінності демократії у нього на десятому місці. Це означає, що Америка не буде підтримувати “молоді” демократії у світі. Це значить, що бізнес-інтереси будуть стояти вище геополітичних інтересів. Це значить, що він не збирається відновлювати глобальне лідерство США у світі» (URL: <http://www.radiosvoboda.org/a/28223171.html>).

У цьому контексті передвиборне гасло Д. Трампа «Зробимо Америку сильною знову» Г. Перепелиця трактує в економічному сенсі, тобто як досягнення економічної сили. «На першому місці у нього бізнес-інтереси. А що таке американський бізнес? Це насамперед великі корпорації. І, відповідно, Трап дивиться на супротивників Америки як на економічних конкурентів. Найбільшу конкуренцію США може скласти Китай, тому на першому місці в його геополітиці буде геоекономічне стримування Китаю».

З іншого боку, зазначає Г. Перепелиця, завдання Д. Трампа – шукати союзників, тому що Америка одноосібно вже не може впоратися з глобальними викликами і з глобальною конкуренцією. «Першим таким союзником є Росія. Він побачив, що Росія значно зміцнилася, що вона розпочала війну, завоювала ключові геополітичні позиції, які мали США. Це Близький Схід. Фактично Росія, завдяки успіхам її воєнних операцій в Сирії, витіснила позиції США, Росія відновлює домінування на усьому пострадянському просторі, відновлює ключовий вплив на Європу. Тому він дивиться на Росію не як на проблему чи ворога, а як на геополітичну потугу, яка має величезні економічні, природні ресурси. Якщо американські компанії зайдуть на нафтові, газові поля Росії, то

Америка таким чином зміцниться і буде більш конкурентноздатною у світі. Тоді нафтогазові корпорації Америки значно посилять свої позиції, а значить вплив США у світі збільшиться. І от, власне, цією логікою керується Трамп», – пояснює експерт.

Г. Перепелиця прогнозує, що головна боротьба у світі розгорнеться між трьома силами – Росією, Китаєм і США, тому Д. Трамп і намагається залучити Росію першим, відірвати її від Китаю для того, щоб разом його стримувати. А Росія, навпаки, буде використовувати Китай проти США, тому що В. Путін вважає головним суперником не Китай, а Захід з його демократією.

Екс-міністр закордонних справ України В. Огризко погоджується, що «Трамп – це людина для всіх загадкова, непередбачувана, людина, яка має погляд на міжнародні відносини радше бізнесмена, а не політика. На превеликий жаль, коли змішуються інтереси бізнесу і національні інтереси, виникають проблеми. Чи зможе Трамп відволіктись від інтересів бізнесу і подумати про речі більш суттєві – безпекові, ті, що забезпечують економіці можливість нормально розвиватися?» (URL: <http://time-ua.com/novini/politika/25840-donald-tramp-ta-ukraina-iaki-vzaiemostosunky-skladutsia-mizh-ssha-ta-ukrainoiu-u-2017-rotsi>).

У контексті таких експертних думок примітно, що дві американські позапартійні некомерційні організації – Free Speech for People і RootsAction вже організували кампанію за відсторонення Д. Трампа від влади. Вони ініціювали збір підписів під петицією за його імпічмент. Як ідеться в повідомленні, опублікованому на сайті кампанії *Impeach Trump Now* 20 січня, причина акції полягає в тому, що Д. Трамп зберігає зв'язки зі своїм бізнесом, створюючи тим самим конфлікт інтересів глави Білого дому і бізнесмена. Ініціатори імпічменту стверджують, що цей конфлікт інтересів створює небезпеку прийняття Вашингтоном не вигідних для країни рішень (URL: <http://patrioty.org.ua/politic/amerykanski-pravozakhysnyky-zbyraiutsia-oholosyty-impichment-trampu-153111.html>).

Активно обговорюється в політичних і ділових колах США та світовому експертному середовищі й питання про команду Д. Трампа, яка реалізовуватиме його курс. Новий президент повинен заповнити не лише керівні пости в міністерствах і відомствах, а й запропонувати 690 кандидатур на різні пости, які підлягають затвердженню в сенаті. Наприклад, лише в Міністерстві оборони повинні бути заповнені 53 «ключові» посади, у Держдепі – 263, казначействі – 27, Мін'юсті – 27. Станом на 20 січня подано було тільки 28 кандидатур, а у Держдепі не запропоновано кандидатури на жодну з найвищих посад – заступників або помічників Держсекретаря. Аналітики зазначають, що зволікання з кадровими призначеннями цілком здатне нівелювати будь-які очікування від перших 100 днів Трампа. Адже ці 690 «ключових» посад є лише частиною з армії 4100 вакансій, які є прерогативою президента США. Ніколи раніше подібна проблема не стояла перед новообраними президентами так гостро, адже практично кожен з них був або губернатором, або членом Конгресу, і мав досвід державного управління.

Проаналізувавши головні кадрові пропозиції Д. Трампа, аналітики та експерти зробили висновок, що новий кабінет американського президента може увійти в історію як найзаможніший. Його вже прозвали «кабінетом мільярдерів». Так, міністром фінансів Д. Трамп призначив С. Мнучина, який

17 років був віце-президентом інвестиційної компанії Goldman Sachs, працював генеральним директором компанії SFM Capital Management, у яку Дж. Сорос вклав 1 млрд дол.

С. Мнучин заснував компанію Dune Capital, яка займається фінансуванням кіновиробництва і уклала контракт із кінокомпаніями 20th Century Fox і Warner Brothers, зробивши інвестиції у фільми «Аватар», «Люди Ікс», «Божевільний Макс».

На посаду міністра торгівлі призначений У. Росс – власник компаній у металургійній, гірничодобувній, текстильній галузях. У 2016 р. журнал Forbes помістив У. Росса на 595-е місце в списку мільярдерів, оцінивши його особистий статок у 2,9 млрд дол.

Міністр праці Е. Паздер – президент мережі швидкого харчування СKE Restaurants Inc. Він виступає проти підвищення мінімальної зарплати і державного регулювання умов праці. Статті Е. Паздера на економічну тематику регулярно публікуються в авторитетних світових виданнях The Wall Street Journal, Forbes, National Review. Адміністрація Д. Трампа покладає надії на Е. Паздера, що він врятує малий бізнес від тягаря непотрібних законодавчих обмежень.

Міністр освіти Б. Де Вос – голова групи компаній Windquest, яка інвестує в технології і альтернативі джерела енергії. Б. Де Вос – дружина мільярдера Д. Де Воса, сина і спадкоємця творця компанії Amway. Сім'я Де Вос вважається однією з найбагатших в Америці. На початку передвиборної кампанії Трампа, Б. Де Вос критикувала майбутнього президента, але коли Трамп запропонував їй обійняти посаду міністра освіти, прийняла пропозицію. Б. Де Вос відома своїми виступами проти чинної системи безкоштовних державних шкіл. Вона планує залучити у сферу освіти приватних підприємців та інвесторів.

Слід підкреслити також безпрецедентну кількість військових, призначених на ключові посади. Такі дії Трампа можна пояснити як спробу покластися на громадську думку, оскільки у США армія стійко очолює перелік інститутів, яким американці довіряють. Крім того, під час передвиборної кампанії Трамп позиціонував себе як несистемного кандидата і обіцяв привести нових людей у політику. Експерти також сходяться на думці, що кабінет Трампа – це уряд компромісу і його не слід називати «проросійським».

Новий президент США формує свою адміністрацію таким чином, щоб виконувати функції миротворця, що стримує «яструбів», пише у своїй статті для DT.UA директор Національного інституту стратегічних досліджень, радник Президента України В. Горбулін (URL: <http://gazeta.dt.ua/internal/os-budinok-yakiu-buduye-tramp-.html>). За його словами, кілька ключових посад у Кабінеті зайняли люди, які скептично налаштовані щодо Росії. «Принаймні три ключові особи в новій адміністрації (майбутній міністр оборони, керівник Центрального розвідувального управління США й віце-президент США) досить скептично налаштовані стосовно Росії. Позиція майбутнього очільника Держдепартаменту двоїста і цілком залежатиме від того, які пріоритети окреслить йому сам Д. Трамп. Фактично йдеться про вибудовування системи стримувань і противаг, коли відверті поляризовані позиції окремих членів кабінету ускладнюватимуть їм пошук спільних рішень, що вимагатиме посередницької ролі президента», – ідеться в статті.

Серед затятих супротивників Росії у команді Д. Трампа варто відзначити

насамперед міністра оборони Дж. Меттіса. Він поставив Росію на перше місце серед головних загроз для США. Дж. Меттіс виступає за розширення американської військової підтримки європейським союзникам для протидії агресивних дій Кремля. «Починаючи з Ялти [конференція 1945], у нас є довгий список випадків, коли ми намагались позитивно взаємодіяти з Росією. У нас є достатньо короткий список успіхів в цьому напрямку. Ми визнаємо, що Путін намагається розколоти НАТО, і ми вживатимемо усіх заходів, щоб захистити себе в тих випадках, коли це необхідно», – заявив генерал.

Кандидат на посаду директора ЦРУ М. Помпео заявив, що Росія «агресивно самостверджується» шляхом вторгнення в Україну і окупації частини її територій. Як заявив М. Помпео на сенатських слуханнях 12 січня, агресивна політика Кремля є загрозою для Європи. При цьому Москва не робить нічого для боротьби проти терористичної організації «Ісламська держава». Говорячи про російські кібератаки проти США, кандидат у директори ЦРУ висловив упевненість, що вони були вчинені за розпорядженням вищого керівництва РФ. При цьому М. Помпео нагадав, що зовнішню політику США визначають Білий дім і Державний департамент, а не ЦРУ. Тим не менш, важливо, щоб спецслужба оперативно надавала керівництву країни точні розвіддані про дії, у тому числі, Росії (URL: http://dt.ua/WORLD/potenciyniy-direktor-cru-pompeo-nazvav-rosiyu-zagrozoju-yevropi-229883_.html).

Не належить до числа проросійських і новий віце-президент М. Пенс. Водночас сподіватися на те, що він приділятиме українському питанню стільки ж уваги, як і Дж. Байден, не варто, адже багато республіканців приписують Дж. Байдену і держсекретареві Д. Керрі провал американської політики на російському терені. За її перегляд виступають відверто проросійські члени команди Трампа, які радять йому укласти з Росією угоду щодо України, запропоновану так званим «планом Кіссинджера». Автором «плану» є, власне, колишній держсекретар США при Р. Ніксоні і Д. Форді Г. Кіссинджер, який стане радником Д. Трампа. План передбачає, що якщо Росія виконує Мінські угоди, Штати закривають очі на анексію Криму. У питанні України Г. Кіссинджер наполягає на неприєднанні її до Заходу. «Україна повинна бути включена до структури європейської та міжнародної архітектури безпеки таким чином, щоб вона стала мостом між Росією і Заходом, а не стала на чийсь сторону», – вважає колишній держсекретар США.

Думку Г. Кіссинджера можуть підкріпити й аргументи радника Д. Трампа з питань нацбезпеки і оборони М. Флінна. Авторитетні американські видання називають його одним з ідеологів зв'язків Росії та США із сирійського питання, а на Д. Трампа М. Флінн, начебто, має навіть більший вплив, ніж міністр оборони Д. Меттіс.

Серед «проросійських» членів кабінету Д. Трампа найбільш обговорюваною стала кандидатура держсекретаря Р. Тіллерсона. Як зазначив Д. Трамп, його вибір припав на одного «з дійсно великих бізнес-лідерів світу, і він має великий досвід в укладанні угод з багатьма урядами» (URL: <http://nv.ua/ukr/world/countries/kavaler-rosijskogo-ordena-druzhibi-shcho-potribno-znati-pro-mozhlive-kerivnika-derzhdepu-tillersone-324593.html>).

Р. Тіллерсон, як і Д. Трамп, не має формального досвіду зовнішньої політики, але будучи генеральним директором ExxonMobil (найбільша приватна

нафтова компанія у світі), побудував тісні ділові стосунки з багатьма світовими лідерами. Зокрема, Р. Тіллерсон відомий своїми зв'язками з РФ. Німецький тижневик Der Spiegel називає його «уповноваженим у справах Росії». Ще в 1998 р. він був призначений на посаду віце-президента компанії Exxon Ventures, яка відповідала за проекти в республіках колишнього СРСР. Нині ExxonMobil бере участь у капіталі російської фірми «Ексон нафтогаз лімітед», яка є оператором проекту «Сахалін-1», який називають найбільшим нафтогазовим проектом у Росії за обсягом прямих іноземних інвестицій. Тож на зовнішньополітичну позицію Р. Тіллерсона, як держсекретаря США, можуть вплинути явні суперечності між інтересами компанії Exxon і зовнішньополітичними інтересами країни, адже втрати ExxonMobil через антиросійські санкції становили не менше мільярда доларів.

Виступаючи на початку 2016 р. в Університеті Техасу, бізнесмен визнав, що був знайомий із президентом РФ В. Путіним понад 15 років і підтримує з ним «дуже близькі стосунки». Крім того, Р. Тіллерсон є кавалером російського ордена Дружби, який вручив йому у 2013 р. особисто В. Путін. Зокрема, цей орден вручається російською владою за налагодження двосторонніх відносин.

Західні ЗМІ й аналітики таку кадрову пропозицію кваліфікували як «новий етап відносин з Росією», про які Д. Трамп неодноразово говорив під час передвиборної кампанії. Водночас республіканці Дж. Маккейн і М. Рубіо побачили у призначенні Р. Тіллерсона привід для тривоги. Американські та європейські аналітики зазначають, що головним завданням Р. Тіллерсона перший час після призначення стане пошук точок дотику з Кремлем щодо Сирії й України.

У Кремлі назвали призначення Р. Тіллерсона «високопрофесійним вибором». «Дійсно, виходячи зі специфіки своєї роботи на посаді голови однієї з найбільших нафтових компаній, він неодноразово мав контакти з нашими представниками. Він досить професійно виконує свої обов'язки», – відзначив речник президента РФ Д. Песков.

На думку В. Горбуліна, Київ цілком може працювати з новою адміністрацією США, однак йому ще тільки належить сформулювати принципові позиції, яких Україна розраховує досягти за підтримки Вашингтону (URL: http://gazeta.dt.ua/internal/os-budinok-yakiy-buduye-tramp_.html).

Окреме місце серед усіх прогнозів посідає розгляд різних варіантів розвитку взаємовідносин Вашингтона та офіційного Києва за президентства Д. Трампа. Експерти вважають імовірними для України кілька сценаріїв, визнаючи, що непередбачуваність Д. Трампа залишається головним фактором у виборі одного з них.

Перший сценарій передбачає договір між Вашингтоном і Москвою по Україні. При цьому роль нашої країни в стратегії Д. Трампа зводиться лише до розмінної монети в більш важливих американських переговорах з Кремлем. Як наслідок, США можуть скасувати санкції проти Москви, які служили, у першу чергу, стримуючим фактором від подальшої агресії Росії в Україні. Вашингтон може також посилити тиск на Київ з метою розв'язати конфлікт на Донбасі за сценарієм Путіна: Україна буде змушена фактично легітимізувати самопроголошені невизнані республіки «ДНР-ЛНР» у своєму складі, які впливатимуть на зовнішньополітичний курс країни. З іншого боку, війна на Сході країни припиниться, але Україна повернеться до сфери впливу Кремля.

Натомість напруження між НАТО і РФ спаде. Згодом США і Росія вже зможуть діяти спільно на Близькому Сході: Вашингтон відмовиться від свого наміру усунути від влади Б. Асада і спільно з росіянами буде атакувати «Ісламську державу» (URL: <http://patrioty.org.ua/blogs/pochatok-epokhy-trampa-eksperty-rozprovily-pro-chotyry-stsenarii-dlia-ukrainy-152707.html>).

Як пише у своїй колонці у Financial Times її провідний коментатор-міжнародник Г. Рахман, привабливість такого роду операції для Д. Трампа безсумнівна. Вона знизилася зростаючу загрозу конфлікту між США і РФ як на Близькому Сході, так і в Європі, адже нещодавно Росія розмістила ядерну зброю в Калінінградській області (URL: <http://apostrophe.ua/ua/article/world/america/2016-12-22/bolshaya-sdelka-za-chtotorguyutsya-putin-i-tramp/9048>).

Г. Рахман називає угоду великою авантюрою. Багато в чому, за словами оглядача, її поява залежатиме від того, як обраний президент і його команда оцінюють мотиви Москви. «Більшість чиновників на зовнішньополітичному напрямку будуть попереджати Д. Трампа, що в будь-яких поступках Росія побачить слабкість США, і це лише посприє російській агресії. Є і група тих, хто стверджує, що угода можлива, якщо США будуть ставитися до РФ, як до рівної, і дадуть зрозуміти, що не збираються заохочувати російську ліберальну опозицію», – припускає Г. Рахман.

Експерт-міжнародник Інституту суспільно-політичних досліджень, політолог М. Капітоненко погоджується, що небезпека «великої угоди» між Білим домом і Кремлем зберігається. Вашингтону нічого не буде коштувати відмовитись від підтримки України, а у тому разі, якщо Росія в обмін запропонує цілком конкретні умови, – і взагалі стане вигідною для США угодою.

По-перше, Україна не належить до зовнішньополітичних пріоритетів нової адміністрації США, підкреслює М. Капітоненко. У Трампа є інші, більш важливі завдання – боротьба з міжнародним тероризмом, захист американського бізнесу від іноземних конкурентів, протистояння з Китаєм в економіці. По-друге, Д. Трамп розглядає українську кризу як переважно європейську проблему безпеки. Таким чином, і її розв'язанням повинні займатися європейські лідери. По-третє, торговельні інтереси оточення Д. Трампа. У цьому контексті варто згадати про зв'язки з Кремлем нового Держсекретаря США Р. Тіллерсона, багатомільярдні інвестиції ExxonMobil в енергетичний сектор Росії і фінансові збитки компанії через антиросійські санкції.

Можна припустити, що статус-кво конфлікту на Донбасі – прийнятний для нової президентської адміністрації США. Водночас Україна може стати важливим козиром у руках Трампа при переговорах з Москвою. Цей козир буде кинутий на стіл тоді, коли Путін запропонує Трампу щось важливе натомість.

Тим не менш, М. Капітоненко підкреслює: доля України – в її ж руках. Не слід переоцінювати результат можливої «великої угоди» між Трампом і Путіним для Києва. «Україні потрібно пам'ятати, що ситуація в конфлікті з Росією визначається не зовнішніми, а внутрішніми факторами. Рівень міжнародної підтримки України вкрай низький, враховуючи характер того, що відбувається. Тому розміняти нас кому б то не було на що завгодно – буде вкрай складно. Як міжнародні санкції не особливо змінюють співвідношення сил у

російсько-українському конфлікті, так і ефект їх зняття або послаблення не варто перебільшувати. Захист власної державності – це дуже сильна позиція, з якої можна вести політику при будь-якому змісті американо-російського діалогу», – зазначає експерт.

Позиція політолога збігається з баченням ситуації директором Національного інституту стратегічних досліджень В. Горбуліним. Коментуючи можливу перспективу «великої угоди» між США та Росією за рахунок України, він зауважив, що в процесі обговорення її можливих конфігурацій експерти ігнорують очевидний факт: роль американо-російських відносин хоча й вийшла на перший план, однак не є де-факто системоутвірною в геополітичному сенсі. Більше того, загострення цих відносин досить мистецьки конструюється насамперед самою Росією для підтримання ілюзії свого «геополітичного статусу». Країна, яка перебуває під санкціями, яка активно проїдає свої валютні запаси, вважає, що «станом на початок 2017 року Російська Федерація – держава глобального рівня, яка самостійно забезпечує свій суверенітет і національну безпеку. Вона не асоціює себе з якоюсь частиною світового співтовариства – Євро-Атлантика це чи країни колишнього СРСР – і інтегрується безпосередньо в глобальний світ». Показово, що найбільше про зростання ролі Росії говорять або самі росіяни, або іноземні політики-експерти, з ними пов'язані. Постійні міркування Г. Кіссінджера про необхідність «поважати російські інтереси» і «зрозуміти дух росіян» зумовлюються зовсім не якимось далекосяжним передбаченням, а, швидше, його особистим бажанням узяти участь у вже звичній для себе ролі посередника між США і Росією як правонаступницею СРСР, вважає В. Горбулін.

Єдиним же реальним суперником США на міжнародній арені залишається Китай. І, за великим рахунком, коли йдеться про якусь «Велику угоду», її мету слід описувати зовсім не як переділ «сфер впливу» між США і Росією, а як формування певного нового статус-кво у відносинах між США і Китаєм, а також Росією і Китаєм, переконаний експерт. Слід також розуміти, додає він, що «для укладення подібних “Великих угод” завжди потрібен дуже специфічний міжнародний контекст – або монопольне становище підписантів на міжнародній арені, або тотальна згода переважної більшості міжнародних суб'єктів на запропоноване рішення. І навіть тут є важливий фактор – згода країни, стосовно якої таке рішення може бути ухвалене. Якщо ми говоримо про угоду стосовно України, то тут виникають сумніви, що вона може бути реалізована без бажання самої України (URL: <http://gazeta.dt.ua/internal/os-budinok-yakiy-buduye-tramp-.html>).

За другим сценарієм США – партнер України, Вашингтон не скасовує санкцій проти Росії і продовжує підтримувати Україну, насамперед фінансово. Імовірність реалізації цього сценарію оцінив директор Центру суспільних відносин Є. Магда. Політолог підкреслив, що хоча президентство Д. Трампа є викликом для України, однак воно відкриває і нові можливості, які необхідно використати максимально ефективно.

Є. Магда зазначає, що Україну та США з 90-х років пов'язує стратегічне партнерство. Інше питання, що цей термін не завжди наповнювався реальним змістом. Республіканці традиційно були більш послідовними й рішучими, аніж демократи, у справі підтримки України, і це надає нашій країні шанс.

За словами експерта, пріоритети двосторонньої співпраці на сьогодні виглядають очевидними: світовий ринок зерна, енергетична сфера, боротьба з корупцією. Україна і надалі зацікавлена у фінансовій допомозі США та наданні військової допомоги, однак для їх отримання Києву слід вибудувати грамотну стратегію.

«Не варто забувати, що і Дональд Трамп, і майбутній державний секретар Рекс Тіллерсон не мають досвіду роботи на державній службі. Їхні рішення можуть від того бути доволі ексцентричними, особливо у перші місяці їхньої роботи. Україні ж доцільно продемонструвати, що вона може бути цікавою для співпраці зі Сполученими Штатами, для американських інвестицій. Нам варто відмовитися від намагання показати себе як найбільшу європейську проблему, а зосередитися на позиціонуванні себе як простору можливостей», – вважає політолог.

Слід також звернути увагу на те, що Д. Трамп запросив у свою адміністрацію політиків, відомих своїми антиросійськими поглядами, які закликають до розширення американської системи ПРО в Східній Європі і виступають за збільшення військових витрат США.

Крім того, С. Магда відзначає, що історія США знає не один приклад, коли політика обраного президента відрізнялась від його передвиборної програми. Можна пригадати, зокрема, що саме з «перезавантаження» відносин з Росією розпочинав своє президентство Б. Обама. Тодішній держсекретар США Г. Клінтон і міністр закордонних справ Росії С. Лавров у 2009 р. символічно натиснули червону кнопку з написом «перезавантаження». Однак, як показали подальші події, це були лише символічні жести.

Або інший приклад – Р. Ніксон. Він обійняв посаду президента, маючи міцну репутацію антикомуніста. Можна було з упевненістю говорити про те, що Ніксон не буде шукати шляхів до співпраці з Радянським Союзом або Китаєм. Тим не менш, саме при Нікسونі вдалося досягнути розрядки напруженості у відносинах із СРСР і налагодити партнерські відносини з маорістами на протипагу всім очікуванням і прогнозам експертів.

Однак навіть за такого оптимістичного для України сценарію не потрібно тішити себе надмірними ілюзіями. Безсумнівно, прагматизм стане основою нового співробітництва Києва з Білим Домом – гроші в обмін на конкретні реформи. Можна також припустити, що адміністрація Д. Трампа не стане лобювати вступ України до НАТО, оскільки надання членства в організації на даний момент створює обтяжень для США більше, ніж нових можливостей. Вашингтон не наполягатиме на розширенні кола учасників нормандського формату для розв'язання конфлікту на Донбасі.

Таким чином, найбільш імовірний результат цього сценарію – продовження чинної американської політики щодо Росії та України.

Третій сценарій – імпічмент Д. Трампа і військова підтримка України. Він передбачає протистояння Д. Трампа проти Конгресу, кульмінацією якого може стати імпічмент обраного президента. У такому разі президентські повноваження виконуватиме віце-президент країни М. Пенс, поміркований політик, якого складно назвати «проросійським».

Можна виділити два варіанти розвитку подій. Перший – нагадуватиме сценарій, згідно з яким позиція США в українському питанні не зазнає істотних

змін. Вашингтон й надалі дотримуватиметься поміркованого курсу щодо Росії, зберігаючи санкції, але при цьому не збільшуючи підтримку Україні.

Згідно з другим варіантом, до влади в США після імпічменту приходять «яструби» з жорсткою позицією до Москви, готовністю озброїти Україну і надати додаткові кредити. Не виключається можливість ескалації військового конфлікту на Донбасі.

Політолог-міжнародник, директор аналітичного інтернет-видання Politeka Ю. Атанов говорить про такі передумови ймовірного протистоння Трамп – Конгрес.

По-перше, Конгрес очікує більш жорсткого курсу нової адміністрації щодо Росії, особливо після того як американські спецслужби встановили, що уряд Путіна намагався вплинути на президентські вибори США, використовуючи хакерські атаки.

По-друге, Д. Трамп не може одноосібно, навіть будучи президентом, визначати зовнішньополітичний курс США. У таких усталених демократій, як США, функціонує міцна система стримувань і противаг. Проти зближення США з Росією виступають члени його партії, які контролюють Конгрес.

Навіть якщо Д. Трамп скасує антиросійські санкції, Конгрес може прийняти свої власні санкції або заблокувати рішення президента. Конгрес може відмовити Д. Трампу у видачі фінансових коштів на виконання тих чи інших програм.

В українському питанні слід виділити позиції республіканців Дж. Маккейна і Л. Грема. Вони виступають за посилення санкцій проти Росії і підтримують ідею поставок американської зброї Києву для боротьби з проросійськими сепаратистами «ДНР і ЛНР». Обидва сенатори нещодавно відвідали країни Балтії, Грузію і Україну, запевнивши ці держави щодо підтримки США, незважаючи на вербальне зближення Трампа з Путіним.

По-третє, не треба забувати і про «важку артилерію» Конгресу – імпічмент. Політолог Ю. Атанов наголошує: для того, щоб розпочати процедуру імпічменту, для неї повинні бути вагомі підстави – створення загрози національній безпеці країни або участь у корупційному скандалі.

Скандалів Д. Трампу вистачає. У цьому контексті варто згадати про нещодавно опублікований, проте не підтверджений достовірними доказами, компромат на Трампа про його начебто зв'язки з Кремлем. 10 січня американський телеканал CNN повідомив, що в його розпорядженні є секретний документ, який містить компрометуючий матеріал російських спецслужб на Д. Трампа. У CNN припускають, що за допомогою цього документа Росія може шантажувати Трампа і, таким чином, впливати на американську зовнішню політику. Документ був зібраний в єдине досье колишнім агентом британської спецслужби MI-6 за дорученням внутрішньопартійних супротивників мільярдера під час передвиборної кампанії. Утім, достовірність даних і надійність джерел цього «компромату» поки не перевірена, тому експерти оцінюють імовірність імпічменту вкрай низько, а розмови про нього називають передчасними.

Четвертий сценарій – ізоляціонізм США. Згідно з ним, Д. Трамп бере курс на неоізоляціонізм: США зосереджують свою увагу на розв'язанні внутрішніх проблем, одночасно, слабне інтерес Вашингтона до світових подій і апетит до міжнародних авантур. Д. Трамп дистанціюється від своїх

попередників у питаннях політики щодо Росії, Китаю, Близького Сходу, зокрема Ірану.

Наслідком такого зовнішньополітичного курсу Д. Трампа може стати політика невтручання. У геополітичному плані можна буде говорити про формування багатопольярного світу з кількома центрами впливу, у якому США поступово відступають за лінію захисту своїх безпосередніх інтересів.

Політолог-міжнародник, професор КНУ ім. Т. Шевченка П. Олещук так оцінює ймовірність реалізації цього сценарію: «Теоретично, неоізоляціонізм – це основа передвибірної програми Дональда Трампа. Відповідно, будучи обраним президентом, він повинен її реалізовувати. Водночас, ізоляціонізм може бути загрозою для американської економіки, тому політичні інститути будуть всіляко обмежувати спроби США “замкнутися в собі”».

Для України ізоляціонізм Америки означатиме, що її проблеми – це проблеми, передусім Європи, а не США, тому і допомоги від Вашингтона також чекати не доведеться. П. Олещук застерігає про небезпеки цього сценарію для України. «З одного боку, для України американський ізоляціонізм може означати зменшення допомоги США, а з іншого – спроби Вашингтона “налагодити” відносини з Росією за рахунок національних інтересів України. При цьому Україна не є значущою державою для США. Тому вона досить легко може стати розмінною монетою у перемовинах. Відповідно, українська влада повинна бути готова до жорсткого тиску щодо необхідності “замирення” Росії», – наголошує він.

Експерти сходяться у тому, що всі чотири сценарії несуть для України ряд небезпек, до яких бажано підготуватись заздалегідь, щоб вони не виявилися неприємним сюрпризом.

По-перше, потрібно розуміти, що проблеми України можуть стати менш релевантними як для нової американської адміністрації, так і для європейських політиків (особливо після виборів глав держав у Франції і Німеччині у 2017-у). Тому Києву слід розраховувати насамперед тільки на себе.

По-друге, слід бути готовим до сценарію, що за президентства Д. Трампа виділення Києву різного роду кредитів може бути заблокованим, якщо у Білому домі не побачать реальних результатів від надання фінансової допомоги Україні. Тому питання інвестиційної привабливості нашої країни стає фактично питанням національної безпеки.

По-третє, потрібно бути готовим до варіанта скасування (пом'якшення) антиросійських санкцій і наступних дій Кремля, коли важелів тиску на нього стане менше. Повернути інтерес Заходу, і зокрема США, Київ зможе тільки завдяки ефективним реформам.

Розмірковуючи про ризики для України, експерти водночас говорять і про нові можливості. «Очевидно, що Україна повинна змінювати свою тактику. Якщо Україна завжди апелювала до певних зобов'язань Сполучених Штатів щодо України, того ж Будапештського меморандуму, інших домовленостей, які були досягнуті раніше, то за президента Трампа їй буде дуже важко апелювати саме до певних зобов'язань Сполучених Штатів. Очевидно, що Україні треба готувати пропозиції, якими б вона могла зацікавити нову адміністрацію, а не зобов'язати її. Україна має показати і доказати для нової адміністрації, що вона не постійний головний біль. Що вона може бути можливістю», – говорить директор Інституту світової політики А. Гетьманчук (URL:

<http://www.bbcccnn.com.ua/blogy/iakou-byde-politika-novoyi-amerikanskoyi-administraciyi-shodo-ukrayini-dymki-ekspertiv/>).

Про нові підходи говорить і науковий директор Інституту Євро-Атлантичного співробітництва О. Сушко. «Очевидно, що тут не вдасться їхати накатаною колією. Доведеться пропонувати нові підходи, більш прагматичні. Треба буде пояснювати, зацікавлювати американську сторону не тільки здатністю України протистояти Росії, але й здатністю створити привабливий інвестиційний клімат, стати цікавою для американських інвесторів. Саме це – те, що може певним чином підкоригувати точку зору Трампа і його оточення на українське питання», – зазначає експерт.

Директор Київського офісу Інституту Кеннана К. Смаглий також радить Україні будувати відносини зі США за допомогою стратегії своєї привабливості. «Україні в процесі побудови своїх відносин з новою адміністрацією треба відходити від образу жертви, а робити акцент на розвитку економічної та культурної співпраці. Не забуваймо, що сам президент є представником бізнесу, великого бізнесу, що в його оточенні ми бачимо так само представників великого бізнесу. І Україна за останні роки так само досягла кількох проривів, особливо в сфері сільського господарства. Ми займаємо по кількох позиціях перші місця в експорті в Європі. І саме на цьому ми повинні будувати зараз стратегію своєї привабливості. У нас є унікальний шанс – якщо президент Трамп перемиг саме на гаслах свіжих ідей, інновацій, неординарних рішень, це саме те, чого чекає і що очікує від нього його власний електорат. І Україні так само треба відходити від якихось традиційних елементів представлення себе в світі і будувати новий імідж молоді, сучасної демократії», – наголошує він.

У лютому 2017 р. може відбутися зустріч Президента України П. Порошенка з Д. Трампом. За словами заступника голови Адміністрації Президента України К. Єлісєєва, президент США починає знайомитися з українським досьє. Про це свідчить телефонна розмова двох президентів після перемоги Д. Трампа. «Новообраний президент США, звичайно, поцікавився ситуацією на Донбасі. Сам факт цієї розмови – свідчення того, що Трамп готовий вибудувати двосторонній діалог. Не хотів би робити далекосяжні висновки, але, думаю, такі кроки повинні закріпити цю тенденцію», – зазначив К. Єлісєєв.

Зустріч Президента України П. Порошенка з новообраним президентом США Д. Трампом може дати новий поштовх для роботи Комісії стратегічного партнерства Україна – США, вважає посол України в США В. Чалий. «Ключовим питанням для нас є організація особистої зустрічі президентів України і США. Ми плануємо візит Петра Порошенка до Сполучених Штатів уже в лютому. Це можливість вирішити багато питань, про які ми розмовляли – і особистої комунікації, і обміну по двосторонній співпраці, і геополітичних аспектів. Є сподівання, що після цього буде новий поштовх для роботи Комісії стратегічного партнерства – вона вже не збиралась багато років. Ми плануємо провести засідання Робочої комісії з досліджень у сфері космосу, реалізації нових проектів. Розраховуємо, що будуть зрушення у військово-технічній співпраці. У планах також участь у традиційних Зборах МВФ і Світового банку, засідання торговельної комісії», – зазначив він (URL:

<http://ua.112.ua/polityka/zustrich-poroshenka-z-trampom-mozhe-daty-novyi-poshtovkh-dlia-roboty-komisii-stratehichnoho-partnerstva-chalyi-363252.html>).

Разом з тим В. Чалий зауважив, що ще одна ідея на наступний рік – це вихід за межі столичного округу Колумбія. «Я буду пропонувати уряду, Прем'єр-міністру здійснити візит, який охоплюватиме не тільки Вашингтон, а й інші штати та регіони. Це те, що треба розвивати, бо можливості взаємодії, фінансової підтримки, спільних проєктів у таких штатах як Техас, Каліфорнія, які входять до топ-20 економік світу, є достатньо високими», – сказав він.

Отже, президентство Д. Трампа несе Україні безліч небезпек, але й відкриває перед Києвом нові можливості. Важливо при цьому не розтратити їх даремно і встигнути використати свій шанс. За словами В. Горбуліна, «ми всі маємо гарненько видихнути, думаючи про нову адміністрацію, і більше зосередитися на українських питаннях. Це не означає, що ми повинні повністю ігнорувати можливий новий зовнішньополітичний курс Трампа, але ставитися до нього маємо раціональніше й конструктивніше, акцентуючись лише на тому, що для нас справді важливо». Нова адміністрація президента США – непростий і непередбачуваний гравець, який перебуває у процесі формування стратегії діяльності. Тому цілком імовірною може виявитися ситуація, коли, на противагу висловленим побоюванням, усе почне розвиватися в діаметрально протилежному напрямі. Але, у будь-якому випадку, паралельно з пошуком підходів до нової адміністрації США Україні варто розраховувати не на Д. Трампа, а на власні сили.

ЗАКОНОДАВЧА ВЛАДА

Перший заступник Голови Верховної Ради України І. Геращенко: «Українська делегація у Парламентській асамблеї Ради Європи робить все, щоб привернути увагу світу і ПАРЄ до порушення прав дітей на окупованому Донбасі»

Сьогодні в Страсбурзі делегація Верховної Ради України у Парламентській асамблеї Ради Європи провела круглий стіл, присвячений темі дітей на Донбасі, які найбільше страждають від військових дій. Очільник делегації, народний депутат В. Ар'єв презентував фільм про дітей, про пережиті маленькими українцями трагедії – втрати будинку, школи, родини, рідного міста.

Перший заступник Голови Верховної Ради України І. Геращенко розповіла, що ця проблематика постійно звучить на гуманітарній Мінській групі. Вона наголосила, що Україна виступає категорично проти втягування дітей у конфлікт. І. Геращенко розповіла про десятки фактів залучення бойовиками підлітків до роботи на блокпостах та зауважила, що російські сайти і газети друкують численні репортажі про воєнізовані табори для підлітків, де дітей з тимчасово окупованих територій муштрують на майбутні війни.

Перший заступник Голови Верховної Ради України ще раз нагадала про історію підлітків, яких з вересня 2016 р. утримують у тюрмі в ОРДО за так звані «диверсії». На сьогодні, попри обіцянки, які ОРДО дали ОБСЄ, діти й досі залишаються за ґратами.

Через війну 1937 дітей залишилися сиротами, і ця цифра щотижня

зростає, бо режим тиші щодня порушується.

Політик зазначила, що від конфлікту на Донбасі страждає щонайменше 1 700 000 дітей по обидва боки лінії зіткнення. За час військової агресії щонайменше 68 дітей загинуло, поранено 186. І. Геращенко зауважила, що ці цифри неповні й неточні, бо немає повної інформації про долі дітей на окупованих територіях.

«Це жахливі історії – діти страждають від обстрілів і мін, ми маємо кілька страшних випадків, коли дітям ампутовано всі кінцівки, руки і ноги, через підриви на мінах», – сказала І. Геращенко. При цьому вона висловила вдячність колегам і партнерам з інших країн, де ці діти зараз проходять реабілітацію і протезування.

Під час круглого столу було наголошено, що залишаються невирішеними питання перевезення кількох будинків для дітей з важкими діагнозами, лежачих дітей, яких українська влада не встигла евакуювати у 2014 р., і яких просто не віддають, не зважаючи на наполягання.

Також ішлося про доступ міжнародних гуманітарних місій на окуповані території та забезпечення їм нормальних умов роботи, зокрема, і тих організацій, що опікуються допомогою дітям як найбільш вразливій соціальній категорії.

У цьому контексті І. Геращенко окреслила кроки української влади, спрямовані на розв'язання зазначених проблем: «Перше – ми привертаємо увагу до порушення прав дітей на окупованих територіях на всіх міжнародних майданчиках. Друге – наполягаємо на доступі міжнародних гуманітарних організацій до окупованих територій. Третє – сприяємо програмам реабілітації і протезування дітей. Четверте – у програмах реінтеграції Донбасу, ключову роль влада відводить відновленню саме освітніх і гуманітарних об'єктів. П'яте – ми підтримуємо програми навчання дітей і молоді з окупованих територій в українських вузах». Серед іншого вона розповіла про свою нещодавню поїздку на Донбас, про дитсадки та школи, що відбудовуються і ремонтуються за програмою перерозподілу коштів (виділені 4 млрд грн на Донецьку і Луганську області). «Ми за інтеграцію молодих українців у суспільне життя», – підкреслила І. Геращенко (*Офіційний веб-портал Верховної Ради України (<http://portal.rada.gov.ua>). – 2017. – 24.01*).

Голова Комітету у закордонних справах Г. Гопко провела зустріч із Надзвичайним і Повноважним Послом Італійської Республіки в Україні Д. Ла Чечіліа

Голова комітету Г. Гопко під час зустрічі, яка відбулася 24 січня, ознайомила Надзвичайного і Повноважного Посла Італійської Республіки в Україні з внутрішньополітичною ситуацією в Україні, розповіла про роботу Комітету у закордонних справах, а також акцентувала увагу на необхідності активізувати роботу двохсторонньої співпраці на політичному, економічному і гуманітарному рівнях.

Під час зустрічі сторони визначили пріоритетні напрями українсько-італійських двосторонніх відносин, підкреслили важливість подальшого їх поглиблення на основі взаємовигідного співробітництва та наголосили на обопільній зацікавленості розвитку парламентської складової міждержавної

співпраці з огляду на діяльність груп парламентського співробітництва законодавчих органів обох країн.

Своєю чергою італійський дипломат акцентував увагу на тому, що Італійська Республіка була і залишається прихильником українсько-італійського співробітництва та висловив сподівання на плідну співпрацю на рівні відповідних комітетів та міжпарламентських груп законодавчих органів України і Італійської Республіки.

Надзвичайний і Повноважний Посол Італійської Республіки в Україні також поінформував про пріоритети головування Італійської Республіки в G-7 (*Офіційний веб-портал Верховної Ради України (<http://iportal.rada.gov.ua>). – 2017. – 25.01*).

Народного депутата України Г. Логвинського обрано віце-президентом Парламентської асамблеї Ради Європи

Народного депутата України, заступника голови Комітету з питань прав людини, національних меншин і міжнаціональних відносин Г. Логвинського обрано віце-президентом Парламентської асамблеї Ради Європи.

23 січня в Страсбурзі під час зимової пленарної сесії, за одностайної підтримки залу, Г. Логвинський був обраний віце-президентом Парламентської асамблеї Ради Європи і членом Бюро ПАРЄ. Парламентарій висловив подяку колегам з української делегації, президенту асамблеї та членам ПАРЄ за надану честь і довіру. «Я докладаю всіх зусиль на новій посаді для подальшої підтримки України, відновлення її цілісності, захисту прав громадян», – наголосив Г. Логвинський (*Офіційний веб-портал Верховної Ради України (<http://iportal.rada.gov.ua>). – 2017. – 24.01*).

У Комітеті з питань національної безпеки і оборони відбулася робоча нарада щодо врегулювання питання забезпечення житлом військовослужбовців

Під час обговорення питання, зокрема, розглядалася можливість фінансування будівництва для забезпечення житлом військовослужбовців Міністерства оборони України. Під час наради, зокрема, було обговорено питання фінансування будівництва житла в містах Житомир та Бердичів (Житомирської обл.) на умовах іпотечного кредитування або фінансового лізингу за рахунок запозичень Державної іпотечної установи.

Учасники наради розглянули проектну пропозицію Державної іпотечної установи «Фінансування будівництва для забезпечення житлом військовослужбовців Міністерства оборони у містах Житомир та Бердичів», якою пропонується надання житла військовослужбовцям, які проходять військову службу за контрактом, на пільгових умовах кредитування та/або фінансового лізингу. Згідно з пропозицією, забезпечення житлом планується здійснювались із розстрочкою платежів строком на 10 років під 5 % річних у національній валюті України з можливістю зменшення щомісячних платежів на суму компенсації за піднайом (оренду) житла.

Пропонується будівництво такого соціального житла здійснювати на землях Міністерства оборони України на замовлення Державної іпотечної

Протягом шостої сесії Верховної Ради України Комітет з питань сім'ї, молодіжної політики, спорту та туризму планує розглянути більше 80 проектів законодавчих документів

Серед них – більше 10 законопроектів, які планується опрацювати в комітеті за процедурою підготовки до другого читання.

Комітет планує також проведення виїзних засідань на теми: «Взаємодія органів державної влади та органів місцевого самоврядування в частині розвитку туризму на прикладі м. Кракова» (Республіка Польща, м. Краків) та «Стан розвитку дитячо-юнацького та студентського спорту у Львівській області».

У лютому 2017 р. мають також відбутися слухання в комітеті на тему: «Функціонування дитячо-юнацьких спортивних шкіл, у тому числі підпорядкованих фізкультурно-спортивним товариствам в умовах децентралізації влади».

У плані роботи комітету також конференції, семінари, круглі столи, інші заходи, які будуть проводитися комітетом або за його участю (*Офіційний веб-портал Верховної Ради України* (<http://iportal.rada.gov.ua>). – 2017. – 25.01).

Протягом шостої сесії Верховної Ради України VIII скликання на адресу Комітету з питань державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування продовжували надходити запити щодо надання публічної інформації з питань, віднесених до його відання.

Загалом було отримано 19 таких запитів, з яких 16 надійшло в електронному вигляді, а 3 – поштою.

Найбільш запитуваною була інформація статистично-довідкового характеру: надійшло 13 запитів відповідного змісту, або 68 % від загальної кількості надісланих до комітету запитів на інформацію. Разом з тим було отримано шість запитів стосовно надання правової інформації, що становить 32 % від їх загальної кількості.

У вказаних запитах порушувалися питання щодо призначення позачергових виборів до органів місцевого самоврядування, встановлення і зміни меж населених пунктів, віднесення міста Краматорськ Донецької області до тимчасово окупованих територій, входження міст Ірпінь та Гостомель до Києво-Святошинського району Київської області, набуття повноважень радами об'єднаних територіальних громад, стану розгляду законодавчих ініціатив у сфері символіки та нагородної справи, трактування поняття «керівні органи політичної партії» в контексті вимог Закону України «Про державну службу», надання актів щодо утворення представницьких органів місцевого самоврядування, надання копій протоколів і стенограм засідань комітету тощо.

Ініціаторами 18 запитів на інформацію, що надійшли до комітету, були громадяни України і лише один отримано від юридичної особи. Крім того, один запит було передано для розгляду до комітету як належного розпорядника відповідно до ч. 3 ст. 22 Закону України «Про доступ до публічної інформації»

від Бендюгівської сільської ради Кагарлицького району Київської області.

Отримані комітетом запити на інформацію відповідали, в основному, вимогам Закону України «Про доступ до публічної інформації» і тому жодного разу комітет не скористався нормами Закону України «Про доступ до публічної інформації», що передбачають можливість розпорядника відмовити запитувачу у задоволенні його запиту.

Таким чином, відповіді на запити надавалися вчасно, у межах граничного п'ятиденного строку розгляду запитів на інформацію, передбаченого Законом України «Про доступ до публічної інформації» та в повному обсязі, що вкотре засвідчило дотримання Комітетом з питань державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування принципів відкритості і прозорості у своїй роботі, готовності до конструктивного діалогу з громадянським суспільством (*Офіційний веб-портал Верховної Ради України (<http://iportal.rada.gov.ua>). – 2017. – 24.01*).

Особливості парламентського процесу у 2016 р. і нові перспективи на 2017 р. обговорено на засіданні щодо парламентської координації технічної допомоги парламенту, організованому Програмою «USAID/ПАДА»

До заходу долучилися народні депутати України А. Геращенко, П. Пинзеник, М. Найєм, представники громадських організацій, дипломатичного корпусу, колишні народні депутати. На зустрічі було підбито підсумки роботи парламенту у 2016 р.

Директор Програми «USAID/ПАДА» І. Когут назвав основні показники цієї роботи. За його словами, «порядком денним п'ятої сесії передбачалося підготувати та внести на розгляд Верховної Ради 2122 питання. Ще 26 законопроектів включено додатково. За 36 днів пленарної роботи відбулося 54 ранкових і вечірніх засідань, обговорено з прийняттям відповідних рішень 444 питання, проведено сім парламентських слухань». Народний депутат України А. Геращенко переконаний, що головним здобутком сесії було вчасне прийняття Закону «Про Державний бюджет України на 2017 рік» «Проблемою парламенту є те, що чимало парламентаріїв не володіють знаннями щодо законів України та Регламенту Верховної Ради». За його словами, якість Верховної Ради зміниться тоді, коли суспільство обиратиме фахових політиків.. На думку А. Геращенка, на наступній сесії необхідно обрати Рахункову палату, оновити склад Центральної виборчої комісії, до якої мають увійти люди відповідальні, з чистою репутацією; скасувати закон Савченко. «Таких законів не існує в жодній цивілізованій країні. За цим законом звільнено чимало рецидивістів, які знову скоїли тяжкі злочини», – сказав він. Та найголовнішим завданням наступної сесії, за його словами, буде подолання російської пропаганди в Україні. «Головним позитивним підсумком минулої сесії є те, що Верховна Рада змогла ухвалити Державний бюджет на 2017 рік», – наголосив перший заступник голови Комітету з питань Регламенту й організації діяльності Верховної Ради України П. Пинзеник. «Незважаючи ні на що, попри дискусії щодо більшості питань, парламент довів факт існування коаліції», – сказав промовець. На його переконання, найбільшим розчаруванням п'ятої сесії є виражений тренд популізму.

«Одна з головних проблем – невиконання Регламенту парламентаріями.

Існує нагальна потреба в підвищенні політичної культури народних обранців. Роботу Верховної Ради перетворено на конвєер. Я вважаю, що немає сенсу всі законопроекти розглядати за скороченою процедурою, слід думати не про кількість, а про якість ухвалених підзаконних актів», – зазначив П. Пинзеник. «На виконання головних завдань сесії, окрім Закону “Про Державний бюджет України на 2017 рік”, ухвалено законодавчі акти, спрямовані на забезпечення його збалансованості. Прийнято закон “Про Вищу раду правосуддя”, ряд тематично спрямованих законопроектів з питань національної безпеки та оборони, аграрної політики, транспорту та дорожнього будівництва, паливно-енергетичного комплексу тощо», – наголосив він.

За словами народного депутата України М. Найєма, негативним явищем є те, що «досі не врегульовано питання роботи в комітетах. «На сьогодні 26 парламентаріїв не працюють в жодному з комітетів», – зазначив він. На його думку, НАБУ має бути більш самостійним і незалежним від СБУ. Триває конкурс на посаду очільника Національної поліції України. Такий конкурс має бути прозорим, без політичних домовленостей, наголосив промовець.

На думку М. Найєма, головною тематикою наступної сесії буде Донбас. «Ми не маємо свідомого розуміння щодо того, що нам робити з цією територією. Жодне міністерство до цього часу не переймалося цією проблемою. Розроблено законопроект № 3594 щодо реінтеграції окупованих територій. Це тема дуже чутлива, адже інтегрувати території слід будь якими способами, а людей – обережно, адже законами ми не можемо змінити мізки», – сказав він. Далі відбулися дискусії й обговорення думок спікерів (*Офіційний веб-портал Верховної Ради України (<http://portal.rada.gov.ua>)*. – 2017. – 25.01).

Співголова групи з міжпарламентських зв'язків з Великою Британією С. Заліщук у Лондоні взяла участь в урочистостях з нагоди 25-річчя встановлення українсько-британських дипломатичних відносин

23 січня в Лондоні у парламенті Великобританії відбувся урочистий захід з нагоди відзначення 25-річчя встановлення дипломатичних відносин між Україною та Великою Британією, а також 25-річчя формування групи дружби з Україною. Участь в урочистостях взяла співголова групи дружби з Великою Британією С. Заліщук.

У рамках святкування 25-річчя дипломатичних відносин відбулися виступи співголів груп дружби України та Великої Британії – сера Д. Говарда та С. Заліщук. На заході також були присутні британські політики, урядовці, журналісти та представники української діаспори, що проживають у Великій Британії.

У своєму виступі С. Заліщук відзначила, що Європа не зможе гарантувати безпеку у Європі, не вирішивши питання російської агресії в Україні. Також депутат висловила сподівання, що Сполучене Королівство й надалі надаватиме сильну підтримку Україні, будучи однією наймогутніших країн Європи.

Водночас Д. Говард зі свого боку запевнив у стійкому переконанні британських парламентаріїв і надалі підтримувати Україну у її боротьбі із зовнішньою загрозою та на шляху просування внутрішніх реформ.

Також у рамках святкування співголова групи дружби С. Заліщук передала британській стороні вітального листа від Голови Верховної Ради з

нагоди відзначення річниці дипвідносин. У свою чергу британські депутати також вручили українській стороні листа від міністра закордонних справ Б. Джонсона з привітанням щодо святкування річниці двосторонніх українсько-британських відносин.

Співголова групи дружби С. Заліщук протягом тижня з 22 по 28 січня перебуває з візитом у Лондоні та Единбурзі у рамках програми Вестмінстерської фундації за демократію. Окрім зустрічей із британськими парламентаріями та представниками уряду, також відбудуться зустрічі з журналістами та експертами із Четем Хауз, студентською спільнотою в Оксфорді (*Офіційний веб-портал Верховної Ради України (<http://portal.rada.gov.ua>). – 2017. – 24.01*).

ВИКОНАВЧА ВЛАДА

Президент України П. Порошенко під час телефонної розмови привітав А. Таяні з обранням на посаду Президента Європейського парламенту.

Глава держави висловив сподівання на продовження рішучої підтримки з боку Європарламенту України в питанні відновлення територіальної цілісності та поглиблення відносин з Євросоюзом.

Лідери обговорили перспективи завершення Європейським Союзом процедур, необхідних для запровадження безвізового режиму для громадян України, а також набуття чинності Угоди про асоціацію між Україною та ЄС.

Президент України закликав Європейський парламент підтримати пропозицію Європейської комісії щодо надання Україні автономних торговельних преференцій з метою сприяння подальшій диверсифікації українського експорту в умовах економічного тиску з боку Російської Федерації.

Глава держави подякував Європарламенту за дотримання політики невизнання анексії Росією Криму та звернувся з проханням активно протидіяти репресіям та порушенням прав людини Росією щодо громадян України, у тому числі кримських татар, а також сприяти звільненню всіх незаконно утримуваних на території Російської Федерації заручників (*Офіційне інтернет-представництво Президента України (<http://www.president.gov.ua>). – 2017. – 25.01*).

Під час офіційного візиту до Фінляндської Республіки Президента України П. Порошенка було нагороджено Почесною медаллю міста Гельсінкі.

Почесна медаль міста Гельсінкі розроблена фінляндським скульптором Х. Хяйвяоя (Heikki Häiväoja) у 1965 р. З одного боку медалі зображений вид міста з моря, з іншого – тротуар вулиці у формі бруківки.

Х. Хяйвяоя також є дизайнером, зокрема, фінського варіанта монет євро найменшого і середнього номіналу (*Офіційне інтернет-представництво Президента України (<http://www.president.gov.ua>). – 2017. – 24.01*).

Президент України П. Порошенко провів переговори з Прем'єр-міністром Фінляндії Ю. Сіпіле під час офіційного візиту до Фінляндської Республіки.

Співрозмовники обговорили перспективи подальшої діяльності Міжурядової українсько-фінляндської комісії з питань торгівлі та економічного співробітництва.

Президент також подякував Прем'єр-міністру за вагомий внесок Фінляндії в прогрес українських реформ. Глава держави запросив фінляндські компанії взяти участь у приватизації в Україні.

Прем'єр-міністр Фінляндії підтвердив повну підтримку надання українцям безвізового режиму.

П. Порошенко та Ю. Сіпіле обговорили ситуацію на Донбасі, імплементацію Мінських домовленостей, а також питання деокупації Криму. Прем'єр-міністр Ю. Сіпіле підтвердив принципову позицію щодо збереження санкцій стосовно Росії до повного відновлення суверенітету та територіальної цілісності України, включно з Кримом.

Глава держави подякував за надзвичайно важливу для України підтримку з боку уряду Фінляндії у подоланні наслідків російської агресії в Україні **(Офіційне інтернет-представництво Президента України (<http://www.president.gov.ua>). – 2017. – 24.01).**

Під час офіційного візиту до Фінляндської Республіки Президент П. Порошенко поклав квіти до будинку першої дипломатичної місії України у Фінляндії в 1918–1921 рр. та зустрівся з представниками місцевої української громади.

Президент наголосив, що нині Фінляндія надає безпрецедентну підтримку Україні з багатьох напрямів: і в питанні санкцій проти агресора – Росії, і в питанні надання українцям безвізового режиму, і щодо ратифікації Угоди про асоціацію між Україною та Євросоюзом.

«Це є дуже потужний формат підтримки українців», – сказав він та додав, що Президент Фінляндії захищає позиції України і ми дуже вдячні йому таку солідарність.

Глава держави зазначив, що Фінляндія допомагає реабілітувати героїв – воїнів, які захищають Україну.

За його словами, все це вдалося завдяки і значним зусиллям української діаспори. «Без вас не було б таких відносин України з Фінляндією», – сказав П. Порошенко і підкреслив, що діаспора по всьому світу стала потужним фактором впливу на рішення урядів і президентів країн – міжнародних партнерів України. «Саме це цементує нашу світову солідарність і солідарність глобальної коаліції світу на підтримку України в ці важкі часи», – підкреслив П. Порошенко.

Глава держави висловив упевненість, що Україна переможе політико-дипломатичним шляхом. Він повідомив, що Україна подала позови до Міжнародного суду ООН проти Росії щодо фінансування тероризму та порушення прав людини в Криму **(Офіційне інтернет-представництво Президента України (<http://www.president.gov.ua>). – 2017. – 24.01).**

У рамках офіційного візиту до Фінляндії Президент України провів зустріч зі Спікером Едускунти (парламенту) Фінляндії М. Лохелою.

Глава держави подякував парламентарям Фінляндії за тверду позицію на підтримку суверенітету та територіальної цілісності України.

Співрозмовники обговорили безпекову ситуацію на Донбасі внаслідок російської агресії. Президент України подякував за послідовну підтримку Едускунтою збереження санкційного режиму проти Росії.

Глава держави привернув увагу пані М. Лохели до бруталного порушення прав людини на тимчасово непідконтрольних Україні територіях, а також закликав сприяти зусиллям України у звільненні українців з російських в'язниць та полону на Донбасі.

Президент також звернувся до парламенту Фінляндії із закликом прийняти рішення про визнання Голодомору геноцидом українського народу.

Президент відзначив активну роботу делегацій Едускунти в парламентських асамблеях ОБСЄ та Ради Європи на підтримку позиції України.

Глава держави наголосив на готовності України й надалі розвивати активний діалог з Фінляндією, зокрема й на парламентському рівні. «Маю велику надію, що нещодавно сформована в Едускунті міжфракційна Група дружби з Україною сприятиме активізації парламентської взаємодії між нашими державами», – наголосив П. Порошенко (*Офіційне інтернет-представництво Президента України (<http://www.president.gov.ua>). – 2017. – 24.01*).

Президент П. Порошенко переконаний, що для скасування санкцій проти країни-агресора Росії немає причин. Про це глава Української держави заявив під час спільної прес-конференції з Президентом Фінляндської Республіки в рамках офіційного візиту до цієї країни.

«Україна дуже вдячна Сполученим Штатам за санкції проти Росії і ми не бачимо жодних причин для того, щоб їх скасовували», – сказав П. Порошенко, відповідаючи на запитання журналістів щодо того, чи можлива відміна санкцій США проти Росії з початком роботи нового президента Д. Трампа.

Глава держави вчергове підкреслив, що анексією Криму і дестабілізацією ситуації на Сході України Росія грубо порушує міжнародне право. П. Порошенко зауважив, що наша держава та весь український народ будуть раді, якщо Європа і Америка матимуть підстави для скасування санкцій. Але це можливо лише у разі виконання Росією всіх зобов'язань за Мінськими домовленостями, наголосив Президент. Наразі цього не спостерігається – агресія триває, констатував він.

«У грудні Україна втратила 22 солдати і за весь час російської агресії загинуло понад 2,5 тисяч солдат та понад 7,5 тисяч мирного населення. І єдиний ефективний інструмент для того, щоб мотивувати Президента Росії і домогтися виконання Мінських угод – це санкції», – сказав глава держави.

Президент ще раз висловив вдячність світовій спільноті, країнам Євросоюзу, Сполученим Штатам за солідарність і підтримку України. «Ми пишаємося єдністю з ЄС і солідарністю. Ми сподіваємося також на підтримку у майбутньому», – резюмував він.

Президент Фінляндської Республіки С. Ніїністью у свою чергу також

висловив солідарність у питанні необхідності продовження санкцій проти Росії. «Було б добре мати можливість відмінити санкції. Але для цього має бути виконання Мінських угод, якого поки що немає», – сказав він.

С. Нінінсьтьо нагадав, що санкції були застосовані через анексію Криму та ситуацію на Донбасі, а не через тероризм. «Тому я не бачу жодного зв'язку між цими подіями. Я не вірю, що Сполучені Штати змінять своє рішення. Але санкції ЄС і США – це різні санкції. Вони самостійно ухвалюють свої рішення. І як держава Євросоюзу, Фінляндія поважає рішення ЄС, бо ми – одні з тих, хто ухвалює ці рішення», – додав він.

Говорячи про очікування від політики нової Адміністрації США та президента Д. Трампа, П. Порошенко та С. Нінінсьтьо наголосили, що політика Сполучених Штатів має давні й стабільні традиції.

«Зараз дуже рано говорити про те, що ми очікуємо. Я хочу нагадати слова Черчилля: у політиці немає вічних друзів чи вічних ворогів. У політиці є вічні інтереси, і вони створювалися не президентом Бушем чи президентом Клінтоном. Вони встановлювалися батьками-засновниками більше двохсот років тому. І ці основи – свобода та демократія. І ці ж інтереси розділяє Україна – свобода і безпека. Тепер солдати на Сході воюють не лише за свободу і демократію в Україні, але і за свободу і демократію у всьому світі. Тому я вважаю, що ми можемо розраховувати на підтримку з боку США», – сказав глава Української держави (*Офіційне інтернет-представництво Президента України* (<http://www.president.gov.ua>). – 2017. – 24.01).

Розвиток інфраструктури в Україні має відбуватися скоординовано за усіма напрямками, що дасть змогу максимально використати транзитні можливості та побудувати зручні транспортні коридори як усередині країни, так і з іншими державами. Про це заявив Прем'єр-міністр України В. Гройсман, відкриваючи засідання уряду.

«Потрібна скоординована робота у всіх напрямках наших сполучень для того, щоб ми формували єдиний простір, який буде одне одного доповнювати: дорога, залізниця, морські порти і авіація. У тому числі як розвиток міжнародного сполучення, так і розвиток внутрішнього сполучення», – зазначив В. Гройсман.

Він зауважив, що в Україні не повністю використовуються транзитні можливості та коридори, які можуть зв'язувати державу з іншими країнами.

Прем'єр-міністр переконаний, що треба розвивати наявні інфраструктурні можливості. У цьому контексті, він зауважив, що протягом останніх років Україна отримала непогану перспективу щодо розвитку внутрішнього авіасполучення (*Урядовий портал* (<http://www.kmu.gov.ua>). – 2017. – 25.01).

Успіх «Укрзалізниці» не повинен стати заручником особистих відносин, переконаний Прем'єр-міністр України В. Гройсман. Про це він зазначив на засіданні Кабінету Міністрів України, коментуючи попередні виступи міністра інфраструктури України В. Омеляна та голови правління ПАТ «Укрзалізниця» В. Балчуна.

«Я хочу досягти успіху української залізниці. Я буду підтримувати нові

вагони, нові локомотиви, нові робочі місця, повне завантаження підприємств «Укрзалізниці», якісні сервіси для пасажирів», – наголосив В. Гройсман.

Глава уряду закликав керівництво Міністерства інфраструктури до конструктивної взаємодії з ПАТ «Укрзаліниця».

«Міністр – це серйозна особа, яка має допомогти, підтримати і привести до успіху. Міністр не може дозволяти собі особистих відносин по відношенню до підлеглих. Я би не хотів, щоби особисті відносини зробили заручником успіх української залізниці. Для мене важливо, щоб українська заліниця була успішна», – наголосив глава уряду.

«Як Прем'єр-міністр я зроблю все для того, щоб українська заліниця була успішна. Я думаю, що це те, що має нас об'єднувати», – підкреслив В. Гройсман. – ...Треба розвиватися, працювати на Україну, і робити це разом, а чвари залишайте вдома», – наголосив він.

Прем'єр-міністр заявив, що уряд прийняв рішення про підпорядкування «Укрзалізниці» Кабінету Міністрів та пообіцяв його підписати. «Що би я хотів сьогодні підтримати – це розвиток “Укрзалізниці”. Це одне з найбільших державних підприємств, компаній. Тут важливо, щоб кожна дія менеджменту була відкритою публічною, якісною. Тоді буде успіх», – зауважив раніше В. Гройсман.

Глава уряду зазначив, що у Міністерства інфраструктури залишається контроль над компанією, оскільки перший заступник міністра є головою наглядової ради «Укрзалізниці»: «Ви як міністерство інфраструктури можете абсолютно повністю готувати нормативні акти, бути регуляторами усієї інфраструктури країни», – зауважив В. Гройсман, звертаючись до В. Омеляна.

Водночас Прем'єр-міністр зазначив, що перед керівництвом «Укрзалізниці» стоїть багато завдань, які треба вирішити в середньостроковій перспективі. Але за один день їх вирішити вкрай важко, наголосив В. Гройсман.

Так, за його словами, «не встиг Балчун вийти на роботу, йому вже вдягли на голову проблему 20 років, що немає вагонів в Україні. Що вони за 2 місяці зникли? Я думаю, раніше», – зауважив В. Гройсман.

Прем'єр-міністр підкреслив професійність нового керівника ПАТ «Укрзаліниця», що мав відповідний попередній фаховий досвід. Він також подякував керівництву «Укрзалізниці» за нормальне закінчення компанії 2016 р.

В. Гройсман наголосив, що компанія роками служила годівницею для корупціонерів. За 25 років незалежності були лише окремі роки, коли «Укрзаліниця» розвивалася.

Так, після запровадження державних закупівель через систему ProZorro було вже заощаджено 500 млн грн – «це все те, що постійно розходилося по кишеня. Тому і так важко сьогодні і менеджменту, і наглядовій раді боротися, тому що кожного разу доводиться комусь давати по рукам, ліквідувати якісь схеми».

Глава уряду переконаний, що план реформування компанії на 2017 р., який ставить перед собою наглядова рада і правління, є абсолютно реальним (*Урядовий портал (<http://www.kmu.gov.ua>). – 2017. – 25.01*).

Прем'єр-міністр України В. Гройсман закликає усіх, хто вболіває за Україну, об'єднатися навколо формування і виконання Середньострокового плану пріоритетних дій уряду до 2020 року для того, щоби забезпечити сталий економічний розвиток та якісні секторальні реформи у країні.

Відкриваючи засідання уряду, Прем'єр-міністр повідомив, що уряд розпочав публічне обговорення Середньострокового плану пріоритетних дій уряду до 2020 року, проект якого був презентований 28 грудня.

Так, учора (24.01. – Ред.) відбулася дискусія за участі експертів та міністрів, пов'язаних з фінансово-економічним блоком діяльності уряду, питаннями розвитку економіки. Учасники круглого столу обговорювали кроки, що забезпечать стале економічне зростання країни.

В. Гройсман зазначив, що у 2016 р. вдалося забезпечити макроекономічну стабілізацію та досягнути позитивних сигналів щодо економічного зростання, порівняно з падінням економіки у 2014–2015 рр.

Економічне зростання потрібно підсилювати, переконаний Прем'єр-міністр. Для цього потрібно планувати серйозні заходи на подальші чотири роки 2017–2020 рр., що і буде передбачати Середньостроковий план пріоритетних дій уряду.

«Системна робота, пов'язана з розвитком національної економіки, дасть можливість нам пришвидшити це зростання. Пришвидшене зростання одразу буде відчутно для українських громадян: робота, зарплата, продукція, вища купівельна спроможність. Для цього нам треба зробити низку серйозних і конкретних речей», – зауважив глава уряду.

Сьогодні відбудеться публічне обговорення Середньострокового плану щодо реформування державної служби, післязавтра – зустріч з питань освіти та розвитку людського капіталу, повідомив В. Гройсман. Таким чином, максимально швидко буде сформовано покроковий план дій, зауважив він.

«Я би дуже хотів, щоби це був план не те, щоби план нашого уряду, план Гройсмана – це має бути план дій України. Він має бути настільки об'єднуючий, щоби усі ті, хто справді вболівають за Україну, долучилися до його і формування, і виконання, – наголосив В. Гройсман. – На момент завершення обговорення ми маємо отримати об'єднуючий документ».

Прем'єр-міністр закликав міністерства, які проводять круглі столи і обговорення, забезпечити максимальне коло учасників дискусій.

Він також запросив усіх об'єднатися навколо виконання цього документа, що міститимуть питання, пов'язані з роботою уряду, парламенту та інших органів влади. «Нам потрібно об'єднатися навколо того, щоби цей план став абсолютною реальністю», – наголосив В. Гройсман.

«Це не якийсь черговий документ, який хтось напише, хтось затвердить, презентує і потім покине його десь на узбіччі. Це реальний документ, у якому дуже чітко буде визначено, що кожне міністерство має зробити у своєму секторі відповідальності для того, щоби забезпечити і економічне зростання, і соціальну справедливість у нашій країні, і реформування, і зміни у систему інфраструктури, підвищення якості освіти. Тому що і секторальні реформи мають надважливе значення для нашої держави», – зазначив глава уряду.

«Завдання у мене абсолютне зрозуміле для усіх нас: економічний ріст, вищі зарплати для українців, для людей робота, нормальна інфраструктура,

якісна освіта, якісна охорона здоров'я. Я думаю, що за 3–4 роки у середньостроковій перспективі ми можемо досягти тут успіху: і підвищити зарплати, і підвищити конкурентоздатність нашої економіки, залучати більше інвестицій. Ми можемо створити заходи, які дозволять продовжити термін життя українців, ми зможемо досягти більшого успіху з впровадженням концепції Нової української школи якості середньої освіти і так далі», – підкреслив В. Гройсман (*Урядовий портал (<http://www.kmu.gov.ua>)*. – 2017. – 25.01).

25 січня уряд схвалив новий порядок ведення Реєстру з відшкодування ПДВ, розроблений Мінфіном з метою полегшення ведення бізнесу в Україні та зменшення корупції. Ухвалений проект робить механізм відшкодування ПДВ прозорим і своєчасним та встановлює рівні умови для всіх платників податку.

ДФС вела два реєстри відшкодування ПДВ. Відшкодування ПДВ здійснювалося на підставі висновків, які ДФС передавало Держказначейству. Затримання або не надсилання ДФС висновків до казначейства щодо правомірності відшкодування ПДВ, без якого відшкодування є неможливим, надавало ДФС можливість маніпулювати сумами, заявленими до відшкодування.

Вибірковий непрозорий процес до відшкодування ПДВ створював значні можливості для корупції у цій сфері, і через це є однією з головних причин для нарікань бізнесу.

З метою забезпечення прозорості відшкодування ПДВ із 10 січня 2017 р. сформовано Єдиний публічний реєстр заяв. Окрім того, Мінфін розробив та погодив із ДФС та Держказначейством порядок ведення реєстру.

Створення єдиного Реєстру відшкодування ПДВ є одним з головних пунктів антикорупційного пакета податкових змін (законопроект № 5368), який було розроблено Мінфіном спільно з бізнесом та незалежними громадськими експертами, і який отримав публічну підтримку провідних бізнесових та громадських об'єднань: Американська торговельна палата, Всеукраїнське об'єднання підприємців малого та середнього бізнесу «Фортеця», Бізнес-рада США-Україна, Європейська бізнес асоціація, Спілка українських підприємців (СУП), Українська бізнес-асоціація, Торгово-промислова палата України, Рада бізнес-омбудсмена, громадська платформа «Податки для економічної свободи», до якої входять 17 асоціацій, Коаліція «За ліберальну податкову реформу», яка налічує 15 асоціацій, Коаліція «За детінізацію економіки» (7 асоціацій), а також об'єднання громадських експертів Реанімаційного пакета реформ, до складу якого входять провідні дослідницькі центри та громадські організації.

Новий порядок ведення Реєстру з відшкодування ПДВ, зокрема, передбачає:

- формування та ведення Реєстру заяв про повернення суми бюджетного відшкодування здійснюється на підставі баз даних ДФС та казначейства;
- визначення чітких даних, які належать до такого реєстру;
- автоматичне внесення заяв до реєстру, що здійснюється протягом операційного дня у хронологічному порядку надходження таких заяв;
- казначейство проводить бюджетне відшкодування ПДВ на підставі даних

реєстру;

– публікація реєстру на офіційному веб-сайті Мінфіну.

По-перше, це допоможе зменшити корупцію при відшкодуванні ПДВ. По-друге, будуть встановлені рівні умови для всіх платників податку, що, у свою чергу, покращить умови для ведення бізнесу в нашій країні. Окрім того, новий механізм дасть змогу здійснювати відшкодування ПДВ вчасно та прозоро.

«Ми послідовно робимо кроки для покращення умов ведення бізнесу в нашій країні. Регулярно проводимо зустрічі з представниками бізнес-спільноти, щоб розуміти, які проблеми їх турбують, і намагаємось оперативним чином на них реагувати. Зараз ми напрацювали новий механізм відшкодування ПДВ – прозорий і своєчасний. Кожне підприємство, кожен платник податку має бути у рівних умовах з усіма», – зазначив міністр фінансів О. Данилюк (*Урядовий портал* (<http://www.kmu.gov.ua>). – 2017. –25.01).

Уряд затвердив своєю постановою Порядок використання коштів, передбачених у державному бюджеті для забезпечення підготовки та проведення пісенного конкурсу «Євробачення-2017».

Головним розпорядником бюджетних коштів та відповідальним виконавцем бюджетної програми є Держкомтелерадіо. Одержувачем бюджетних коштів, передбачених на підготовку та проведення пісенного конкурсу «Євробачення-2017» є публічне акціонерне товариство «Національна суспільна телерадіокомпанія України».

Порядком передбачено спрямувати кошти на підготовку, створення та обслуговування інфраструктури місця для проведення конкурсу, здійснення організаційно-технічних заходів щодо забезпечення трансляції та проведення конкурсу, оренду та забезпечення функціонування арени для проведення фінальної частини конкурсу, організаційно-технічне забезпечення шоу-програми конкурсу, придбання обладнання, організаційно-супровідні та інші заходи, пов'язані із забезпеченням проведення та обслуговування конкурсу, у тому числі на оплату праці.

Не допускається використовувати бюджетні кошти на придбання товарів, робіт і послуг, не пов'язаних з підготовкою та проведенням пісенного конкурсу «Євробачення-2017».

ПАТ «НСТУ» згідно з Порядком має надавати щокварталу до 20 числа наступного місяця до Держкомтелерадіо інформацію про використання цих коштів (*Урядовий портал* (<http://www.kmu.gov.ua>). – 2017. – 25.01).

Міністерство охорони здоров'я контролює дотримання методології створення госпітальних округів, а громади самостійно визначають кількісний і якісний склад медзакладів у госпітальному окрузі. На цьому наголосив заступник міністра охорони здоров'я П. Ковтонюк, коментуючи питання звернень громадян, які висловлюють занепокоєння щодо можливого закриття лікарень. «Як лікарні функціонуватимуть – це відповідальність і рішення громад», – зазначив заступник міністра.

«Хочу звернути увагу, що межі госпітального округу та адміністративно-територіального округу – це різні речі, і міністерству не принципово, де місцева

влада визначить центри. Головне – повинна бути така структура лікарень, яка забезпечує доступність кожної людини до якісної медичної послуги. Якщо виникають питання щодо прикріплення територій до тієї чи іншої лікарні – це виключно компетенція місцевої влади», – заявив П. Ковтонюк.

Він нагадав, що чутки про закриття лікарень не відповідають дійсності, адже законодавством це заборонено. Навпаки, ідея госпітальних округів полягає у плануванні розвитку лікарень. Разом з тим місцева влада повинна брати на себе відповідальність, роз'яснювати людям необхідність перепрофілювання неефективних медзакладів або відділень у них на заклади соціального догляду, реабілітаційні центри тощо.

«До міністерства та Кабінету Міністрів почали надходити листи, у яких депутати різних рівнів скаржаться на “поганий” розподіл територій в рамках госпітальних округів. Це свідчить про бажання місцевої влади перекласти відповідальність за відсутність діалогу всередині громад на центральні органи влади. МОЗ України вкотре наголошує – господарювання та ухвалення рішень зараз належить до компетенції громад. Ми знаємо, що цей процес буде болючим, але Україна повинна пройти шлях від адміністративно-командної форми правління, коли з центру вказували де і що будувати, до демократичної, коли місцева влада братиме на себе відповідальність за комфорт життя своєї громади», – зазначив П. Ковтонюк.

Міністерство охорони здоров'я України та Міністерство регіонального розвитку, будівництва та ЖКГ України підготувало листи на ім'я міських голів, голів ОДА, райрад та облрад з роз'ясненнями щодо сфери відповідальності органів місцевої влади на етапі формування госпітальних округів (*Урядовий портал (<http://www.kmu.gov.ua>). – 2017. – 25.01*).

Продовольча й сільськогосподарська організація ООН, ФАО (Food and Agriculture Organization, FAO) у рамках проекту технічної допомоги Міністерству аграрної політики та продовольства України реалізує компонент запровадження добровільної консолідації земель.

Під час візиту місії ФАО до Києва було домовлено про розробку детального плану запровадження консолідації у двох пілотних областях. Проект передбачає відпрацювання процедур консолідації земель на прикладі експериментальних районів у Київській та Херсонській областях, де буде сформовано організаційні та практичні підходи укрупнення ділянок. На базі цього дослідження буде розроблено детальний проект концептуальної записки для подальшого фінансування донорами повномасштабного пілотного проекту з земельної консолідації.

«Відсутність великих сформованих масивів земель – одна з особливостей сільського господарства України. Вона пов'язана, зокрема, з активним процесом розпаювання земель колишніх колгоспів між великою кількістю працівників та пенсіонерів з їх числа, а також процесами безоплатної приватизації, – зазначив М. Мартинюк, перший заступник міністра аграрної політики та продовольства України. – Роздрібнені земельні ділянки є малопридатними для ефективного сільськогосподарського виробництва, тому напрацювання механізму їх укрупнення є однією з умов забезпечення комплексного розвитку сільських територій та підвищення продуктивності АПК загалом».

У середньому по Україні розмір паю становить 4 га. Мінімальні зареєстровані в Івано-Франківській – 1,1 га, Закарпатській та Чернівецькій – по 1,4 га. Максимальні – у Луганській – 8,8 га, Запорізькій – 7,2 га, Миколаївській – 6,9 га.

«У партнерстві з ФАО ми зможемо напрацювати правила консолідації земель, орієнтовані, у першу чергу, на інтереси громадянина-власника земельної ділянки. Ми маємо повністю вилучити елемент примусовості, а також усунути ризики надмірної концентрації та зниження економічної конкуренції під час укрупнення земельних ділянок», – підкреслив М. Мартинюк (*Урядовий портал (<http://www.kmu.gov.ua>)*). – 2017. – 25.01).

Важливою складовою масштабної реформи загальної середньої освіти в Україні має стати інтерактивна онлайн-платформа, завдяки якій кожен громадянин України матиме доступ до якісних освітніх матеріалів. Це, а також можливість участі Microsoft у розробці цієї платформи міністр освіти і науки України Л. Гриневич обговорила з віце-президентом Microsoft з питань освіти Е. Сальсіто в Лондоні 24 січня 2017 р.

«Трансформація освіти є однією з ключових реформ для країни. Концепція Нової української школи має забезпечити інвестиції в розвиток людського капіталу заради інноваційного зростання країни і самореалізації кожної людини. У основі нової платформи будуть закладені нові стандарти знань, сучасні навчальні програми та методи. Окрім того, ми маємо на меті впровадження дистанційної моделі навчання. Наразі деякі сільські школи в Україні не мають жодного з'єднання з інтернетом. Єдиний шлях подолання цієї проблеми – це технології», – зазначила Л. Гриневич.

Сторони обговорили можливість участі Microsoft у технічній розробці освітньої онлайн-платформи, менторській допомозі та підготовці вчителів до нових умов за допомогою курсів та навчальних програм Microsoft.

«Для наших вчителів настане час великих відкриттів, і ми будемо вдячні компанії Microsoft за допомогу в розробці та технічній підтримці освітньої онлайн-платформи», – наголосила міністр освіти і науки України.

«Окрім створення системи, не менш важливим кроком є побудова відповідної культури, де лідери-освітяни слугуватимуть взірцем для своїх колег. За статистикою, якщо в школі є такий лідер – він провокує на створення цієї культури та “тягне” за собою близько 90 % вчителів», – додав Е. Сальсіто.

За словами представника Microsoft, гаджети – швидкоплинні речі. Головне – це система, яка працюватиме коли та де завгодно на будь-якому девайсі. «Освіта є одним з основних прав людини і найбільш важливим внеском у майбутнє окремих людей, громад, нації і цілого світу. Наша мета – допомагати кожному педагогу та учню досягати більшого завдяки технологіям», – сказав Е. Сальсіто.

Нагадуємо, що впродовж 23–25 січня міністр освіти і науки України Л. Гриневич перебуває з робочою поїздкою в Сполученому Королівстві Великої Британії та Північній Ірландії, де бере участь у Світовому освітньому форумі (The Education World Forum) (*Урядовий портал (<http://www.kmu.gov.ua>)*). – 2017. – 24.01).

24 січня міністр оборони України генерал армії України С. Полторак зустрівся з главою Спеціальної моніторингової місії ОБСЄ в Україні послом Е. Апаканом.

Під час зустрічі сторони обговорили ситуацію на Сході України та роботу Місії ОБСЄ.

Міністр оборони України наголосив на важливості співпраці зі Спеціальною моніторинговою місією ОБСЄ в Україні в умовах нестабільних змін безпекового середовища.

Генерал армії України С. Полторак зазначив, що діяльність Збройних сил України спрямована на чітке дотримання вимог Мінських домовленостей та виконання взятих Україною зобов'язань стосовно врегулювання ситуації виключно політико-дипломатичним шляхом.

«Україна повністю підтримує позицію щодо вільного пересування співробітників Місії та безперешкодному доступі до об'єктів, – наголосив міністр оборони України. – Збройні сили України готові надавати підтримку та сприяння спостерігачам».

Глава Спеціальної моніторингової місії ОБСЄ в Україні посол Е. Апакан подякував Президенту України, уряду, Міністерству оборони та військовослужбовцям Збройних сил за співпрацю та наголосив, що співробітники Місії відчують підтримку та турботу.

Зокрема, він відзначив допомогу у забезпеченні безпеки Місії, а також – ефективну співпрацю з представниками української сторони у СЦКК.

«Передумова миру – це припинення вогню. Головна мета роботи нашої Місії – це встановлення миру на Донбасі, – наголосив Е. Апакан. – Налагоджена комунікація з українськими військовими має велике значення для роботи спостерігачів на Донбасі».

Також під час зустрічі глава Спеціальної моніторингової місії ОБСЄ в Україні наголосив, що цього року зміниться концепція роботи спостерігачів: «Ми плануємо розширити географію роботи наших спостерігачів, збільшити присутність співробітників Місії у конфліктних зонах та працюємо над диверсифікацію діяльності».

«Міністерство оборони України є партнером СММ ОБСЄ, і ми готові до взаємодії та подальшої конструктивної роботи, – наголосив міністр оборони України генерал армії України С. Полторак. – Ми переконані, що будь-які конфлікти можна вирішити лише політико-дипломатичним шляхом» (*Урядовий портал (<http://www.kmu.gov.ua>). – 2017. – 24.01*).

ПОЛІТИКА

Запропонована президентом США Д. Трампом формула – відміна санкцій США проти РФ в обмін на скорочення Москвою її ядерного потенціалу означає «угоду про продаж свободи іншої країни», заявив глава Комітету Європарламенту у закордонних справах, представник німецького Християнсько-демократичного союзу Е. Брок.

«Це означає віддати Україну в обмін на скорочення Москвою частини її ядерного арсеналу. Мені здається, що така угода не має сенсу», – вважає

політик.

Він також підкреслив, що санкції проти Москви були введені з метою виконання Мінських угод. «Ми можемо зняти санкції, якщо це станеться. Це ціна», – підкреслив Е. Брок (*УНН* (<http://www.unn.com.ua/>). – 2017. – 25.01).

Финляндия готова способствовать в реализации Минских соглашений и сделает все от нее зависящее, заявил президент Финляндии С. Ниинисте.

По его словам, Финляндия поддерживает суверенитет Украины.

«Минские соглашения необходимы, и они должны быть реализованы, чтобы нормализовать жизнь в Украине и в принципе у всей Европе. Обе стороны должны удовлетворить требование. Финляндия очень хочет помочь, если мы можем как-то помочь в Минских договоренностях, мы сделаем все, что сможем», – отметил он (*Луганский радар* (<http://lugradar.net/>). – 2017. – 24.01).

Генеральный секретарь Совета Европы Т. Ягланд открыто сотрудничает с российскими властями, заявил народный депутат Украины, вице-президент ПАСЕ Г. Логвинский.

«Он, действительно, сотрудничает с российскими наемниками и российскими властями. Он это делает откровенно, открыто и мы на это реагируем. Безусловно, здесь, в данном зале, есть много людей, которые чувствуют себя частью Российской Федерации, несмотря на то, что имеют паспорта Швейцарии, Голландии или иной страны, но в любом случае они не в состоянии преодолеть те опоры, которые создала украинская делегация», – подчеркнул Г. Логвинский (*ForUm* (www.for-ua.com/). – 2017. – 25.01).

Для урегулирования конфликта на Востоке Украины необходимо расширить «нормандский формат». Об этом заявил лидер «Оппозиционного блока» Ю. Бойко, передает пресс-служба партии.

«Минский процесс затормозился и зашел в тупик. Интерес нашей страны в том, чтобы состоялся политический процесс урегулирования конфликта, который сегодня не дает возможности развиваться Украине и не позволяет идти вперед. Наша фракция поддержит все решения, которые позволят решить конфликт политическим путем», – отметил Ю. Бойко.

По словам политика, урегулирование конфликта в Донбассе в интересах прежде всего Украины, поэтому именно она «должна задавать тон в данном вопросе, а не слушать, что говорят со стороны».

«Необходимо инициировать привлечение партнеров, союзников, которые могут реально влиять на ситуацию. США и Россия могут это сделать. Поэтому для того, чтобы урегулировать конфликт и вернуть наши территории, необходимо расширить Нормандский формат. Давайте приглашать туда американцев – администрацию нового президента Трампа», – заявил Ю. Бойко (*Новости Донбасса* (<http://novosti.dn.ua/>). – 2017. – 25.01).

Директор Центра исследований проблем гражданского общества В. Кулик заявил, что конечным результатом воплощения плана украинской власти по возвращению Донбасса может стать создание «второго Приднестровья».

В. Кулик отметил, что план возвращения Донбасса в состав Украины имеет очень много слабых мест, которые могут привести к обычному замораживанию конфликта на Востоке Украины, что очень плохо скажется на интересах народа Украины.

«Конечный результат воплощения такого плана может быть подобным ситуации с Приднестровьем и означать заморозку конфликта на Донбассе. А это противоречит национальным интересам Украины», – отмечает эксперт.

Эксперт добавил, что украинская власть должна настаивать на полном контроле так называемых «ЛДНР».

Поэтому В. Кулик убежден, что замораживание конфликта на Донбассе с постоянным отложением его статуса может катастрофического отразиться на целостности Украины, ведь это неизбежно приведет к потере Донбасса (*Луганский радар (<http://lugradar.net/>). – 2017. – 25.01*).

Политики и лидеры национальных меньшинств Закарпатья раскритиковали проект закона «О государственном языке», который был ранее зарегистрирован в Верховной Раде (http://ru.golos.ua/politika/baloga_i_tovt_prizvali_k_boykotu_novogo_yazykovogo_zakona_6718).

Инициативу осудили лидеры венгерской и русинской национальных общин, заявив о возможности повторения «донбасского сценария» при попытке отмены действующего языкового закона «Кивалова – Колесниченко». Их мнение также поддержал народный депутат от Закарпатья В. Балоба.

В. Балоба полагает, что с помощью подобных инициатив центральные власти пытаются отвлечь внимание общества от текущих коррупционных скандалов и экономических проблем.

Мнение В. Балоба поддержал депутат Закарпатского областного совета от фракции «КМКС» Партии венгров Украины М. Товт. «Поддержат ли нас Венгрия, Польша, Румыния, чьи этнические группы проживают на территории Украины, если венгры, поляки, румыны у нас будут ущемлены в использовании родного языка? Над этим парламентарии не задумываются», – сетует депутат.

Зампредседателя Всемирного Совета подкарпатских русинов М. Тяско выразил сожаление в связи с регистрацией данного законопроекта, а также поблагодарил МИД Венгрии за четко выраженную позицию по данному вопросу. «Русины выражают благодарность руководству Венгрии за защиту и поддержку народа Венгрии, проживающего на Закарпатье», – отметил он.

Ранее министр иностранных дел Венгрии П. Сийярто выступил против законопроекта. Он заявил, что попытка Киева ввести ограничения на использование языков нацменьшинств выходит «далеко за рамки законодательства Украины» (*ГолосUA (<http://ru.golos.ua/>). – 2017. – 25.01*).

Законопроект «О государственном языке» прикрывает нежелание власти решать реальные проблемы Украины, считает политический эксперт ГО «Слово и дело» В. Гладких (http://ru.golos.ua/politika/zakonoproekt_o_gosudarstvennom_yazyike_prikryivaet_n_ejelanie_vlasti_reshat_realnyie_).

«От происходящего веет досрочными парламентскими выборами. Это – как раз тот плодотворный грунт, на котором можно «попасться» и собрать голоса электората. Это приведет к тому, что общество будет снова взбудоражено. И это – вместо достижения каких-то общих целей, проведения реформы в Украине, борьбы с коррупцией. Вместо этого, мы разойдемся по разные стороны баррикад и будем дискутировать, на каком языке должны говорить борцы с коррупцией», – сказал он.

«Убежден, что такой закон только «повиснет мертвым грузом», свидетельствуя о приближении досрочных парламентских выборов», – отметил он (*ГолосUA* (<http://ru.golos.ua/>). – 2017. – 25.01).

Разделение партии «Оппозиционный блок» позволит ей нарастить электоральную базу в случае внеочередных парламентских выборов, считает политолог Р. Бортник.

«Сегодня Оппозиционный блок прекрасно понимает, что в перспективе досрочных выборов у него нет возможности стать парламентским большинством, и эта партия обречена на роль оппозиции. Для того чтобы стать участником власти, этой политической силе нужно расширить электоральную базу и этот возможный раскол может пойти на пользу. Новая политсила сможет вобрать в себя новую электоральную базу. К примеру, часть людей, которые представляют радикальное крыло электората бывшей Партии регионов, не хочет голосовать за тех депутатов “Оппоблока”, которые поддерживают власть. А другая часть, часть не станет поддерживать так называемых “сепаратистов”. Поэтому возможный раздел ОБ это следствие разного понимания нынешней ситуации в стране», – рассказал Р. Бортник.

Политолог уточнил, что части депутатов «Оппозиционного блока» выгодна сегодняшняя власть, которая не хочет ее разрушения и как следствие перевыборов.

«Есть “группы Левочкина, Фирташа и Медведчука”, которые не встроены в систему власти, и тем более она давит на этих депутатов. И есть нардепы, которые сотрудничают с властью. Понятно, что лидеры этих блоков внутри ОБ не могут ужиться в одной фракции. Я не думаю, что раскол произойдет в ближайшее время, но если такой вариант случится, то на фоне повышения минимальной зарплаты, отказа от липецкой фабрики “Рошен” и других факторов, можно предположить, что существует понимание проведения внеочередных выборов в 2017 году. Тем более, эффективнее разделяться в преддверии выборов», – резюмировал Р. Бортник (*ГолосUA* (<http://ru.golos.ua/>). – 2017. – 25.01).

Самоликвидация «Оппозиционного блока» открывает окно возможностей для более перспективных игроков, считает политический обозреватель Д. Скворцов.

Парламентская оппозиция сегодня – это не только «ОБ», но и «Самопомощь» Садового-Березюка, Радикальная партия Ляшко, «Батькивщина» Тимошенко и партия «За жизнь», и именно эти силы претендуют на голоса сторонников «ОБ», подчеркивает он.

«Если верить исследованиям социологической группы “Рейтинг” (8–18 декабря 2016, 2000 респондентов, ошибка репрезентативности не более 2,2 %)… 51 % респондентов полностью не удовлетворены деятельностью парламентской оппозиции. Проект “За жизнь” Рабиновича-Мураева также имеет ряд минусов, главные из которых – отсутствие нормальной партийной структуры и узнаваемости, какие бы рейтинги не рисовали Рабиновичу социологи», – считает Д. Скворцов.

Следовательно, делает вывод журналист, лучшие перспективы среди оппозиционного избирателя – у политиков, лишенных этих недостатков. Таким политиком он считает В. Медведчука.

В такой ситуации, уверен эксперт, власть постарается запустить на оппозиционное поле несколько технических проектов, с целью не допустить переток голосов оппозиционного избирателя к Ю. Тимошенко, О. Ляшко и прочим играющим роль оппозиции силам.

«Ну и заодно применить технологию “консервы”, когда власть “раскручивает” технический оппозиционный проект, а в день голосования его бюллетени используются для накрутки голосов за “партию власти”», – прогнозирует Д. Скворцов (*ForUm (www.for-ua.com/)*. – 2017. – 24.01).

Департамент з питань запобігання політичній корупції виявив ознаки кримінального правопорушення у звітах за III квартал 2016 р. 12 політичних партій, повідомила голова Національного агентства із запобігання корупції Н. Корчак.

Так, були виявлені порушення ст. 159-1 Кримінального кодексу України (порушення порядку фінансування виборчої кампанії кандидата, політичної партії) партіями «Наш край», «Народний рух України», «Аграрна партія України», «Нова політика», «Партія сильної влади», «Власна сила», Політичне об'єднання «Пряма дія», «Самоврядна Українська держава», «Партія вільних демократів», «Комуністична партія України», «Зелені», ВО «Свобода».

Н. Корчак повідомила, що матеріали були надіслані до Національної поліції України, яка, відповідно до чинного законодавства, має відреагувати на ці правопорушення (*УНН (http://www.unn.com.ua/)*. – 2017. – 25.01).

ЕКОНОМІКА

Украина в течение 2016 г. преодолела последствия экономического кризиса и достигла макроэкономической стабилизации.

Об этом на круглом столе, посвященном обсуждению вопросов

экономического блока Среднесрочного плана приоритетных действий правительства до 2020 года, сказал первый вице-премьер министр – министр экономического развития и торговли Украины С. Кубив.

«Экономика Украины в течение 2016 года преодолела последствия затянувшегося экономического кризиса и достигла макроэкономической стабилизации», – сказал С. Кубив.

Благодаря взвешенным шагам правительства, постепенно были восстановлены разрушенные финансовые и экономические связи, также произошла расстановка новых акцентов в направлениях экономической деятельности, подчеркнул чиновник.

В МЭРТ надеются, что рост экономики в 2017 г. составит 3 %, толчком к этому станет увеличение инвестиций и наращивание экспорта (*Finance.Ua* (<http://news.finance.ua/ru/news/-/393444/ukraina-v-2016-preodolela-posledstviya-ekonomicheskogo-krizisa-kubiv>). – 2017. – 25.01).

Заступник глави НБУ О. Чурій в інтерв'ю агентству «ЛігаБізнесІнформ» заявив, що вимоги в новому Меморандумі з МВФ до НБУ «по суті, нічим не відрізняються від старої редакції» (<http://finbalance.com.ua/news/NBU-planu-vikupiti-v-rezervi-15-mlrd-i-kazhe-shcho-yoho-platezhi-v-byudzhet--tse-ne-emisiya>).

«Завдання все ті ж – капіталізація банків, акумуляція міжнародних резервів, лібералізація валютного ринку. У минулому році ми викупили в резерви з ринку \$1,6 млрд, повністю виконавши зобов'язання НБУ, відображені в програмі співпраці з МВФ. У 2017-му бажано акумулювати не менше \$1,5 млрд, тобто суми, яку уряд виплатить у вигляді відсотків за зовнішніми боргами і ОВДП у валюті», – констатував О. Чурій.

Говорячи ж про платежі Нацбанку в держбюджет у поточному році на рівні 45 млрд грн (за підсумками роботи НБУ у 2016 р.), О. Чурій зауважив, що відповідні перерахування частини прибутку НБУ він би «не розглядав як емісію».

«Це дорога з двостороннім рухом: в 2016-му році Мінфін виплатив нам за номіналом ОВДП 35,1 млрд грн і ще 49,3 млрд грн по купону. Тобто ми отримали від них 82 млрд грн, а плануємо повернути вдвічі менше. Значить, ми, навпаки, забрали ліквідність з ринку», – підкреслив заступник глави Нацбанку.

О. Чурій підтвердив інформацію, що НБУ обговорює з Мінфіном реструктуризацію (репрофайлінг) ОВДП, які в портфелі Нацбанку.

«Тут мова йде про випуск 30-річних бондів інфляційних бондів з піврічним купоном і рівномірним графіком погашення. Таким чином ми намагаємося залучити Мінфін до нашої політики таргетування зростання цін. Калькуляція дуже проста: чим більша інфляція, тим більше уряду доводиться платити за цими бондами. Тобто Мінфін буде зацікавлений сам в низькій інфляції», – зауважив заступник глави Нацбанку (*Finbalance* (<http://finbalance.com.ua/news/NBU-planu-vikupiti-v-rezervi-15-mlrd-i-kazhe-shcho-yoho-platezhi-v-byudzhet--tse-ne-emisiya>). – 2017. – 23.01).

В Украине появилась новая платежная система «Платисервис». Об этом сообщается на сайте регулятора.

НБУ согласовал правила внутригосударственной платежной системы «Платисервис» и выдал платежной организации этой системы свидетельство № 32.

Расчетный банк новой платежной системы – Аккордбанк.

Через платежную систему «Платисервис» украинцы смогут делать наличные и безналичные переводы в гривне в пределах Украины.

НБУ также согласовал изменения в правила платежной системы «Правэкс-Телеграф», платежная организация которой – Правэкс-банк. Данная платежная система расширила свою деятельность за пределы Украины и переименовалась в Telegraf (*Минфин* (<http://minfin.com.ua/2017/01/25/25843235/>). – 2017. – 25.01).

Средняя ставка за гривневыми депозитами на 12 месяцев станом на 23 січня становить 17,54 %. Про це передає УНН із посиланням на оперативні дані Національного банку України (<http://www.unn.com.ua/uk/news/1637968-serednya-stavka-za-grivnevimi-depozitami-na-12-misyatsiv-standovit-17-54>).

Ставки за депозитами в гривні на шість місяців становлять у середньому 16,86 %, у доларах – 5,07 %, євро – 3,96 %.

За депозитами строком на дев'ять місяців у гривні банки пропонують ставку 16,34 %, у доларах – 4,44 %, євро – 2,82 %.

За депозитами строком на 12 місяців у гривні клієнти банків зможуть отримати в середньому 17,54 %, у доларах – 5,77 %, євро – 4,79 %.

Індекс обчислюється Національним банком України спільно з агентством Thomson Reuters (Українські Національні Новини (<http://www.unn.com.ua/uk/news/1637968-serednya-stavka-za-grivnevimi-depozitami-na-12-misyatsiv-standovit-17-54>). – 2017. – 23.01).

Промышленное производство в Украине в 2016 г. возросло на 2,4 % после длившегося четыре года спада: в 2015 г. оно сократилось на 13 %, в 2014 г. – на 10,1 %, в 2013 г. – на 4,3 %, в 2012 г. – на 0,7 %.

Как сообщила пресс-служба Государственной службы статистики (Госстат), в декабре минувшего года рост по отношению к аналогичному месяцу предыдущего года ускорился до 4,5 % по сравнению с 3,7 % в ноябре и 0,8 % в октябре.

В соответствии с новой формой предоставления данных, ведомство уточняет, что с коррекцией на эффект календарных дней промпроизводство в декабре-2016 к декабрю-2015 увеличилось на 4,8 %, что выше показателя ноября – 2,3 % и октября – 1,6 % .

Госстат указывает, что в декабре 2016 г. по отношению к предыдущему месяцу промышленное производство возросло на 1,9 %, а с учетом сезонного фактора – на 2,4 %.

Как отмечает статведомство, в Луганской области промышленное производство в январе – декабре 2016 по сравнению с январем – декабрем 2015 увеличилось в 1,38 раза, в Донецкой области – на 6 %, в том числе в декабре в Луганской области рост составил 9 %, в Донецкой – 12,2 %.

В январе – декабре положительный результат в промышленности зафиксирован в Кировоградской (18,5 %), Николаевской (10,5 %), Тернопольской (9,3 %), Житомирской и Одесской (7,7 %), Харьковской (6,7 %) Черкасской (6,3 %), Закарпатской и Черниговской (6 %), Киевской (5,9 %), Винницкой (5,3 %), Хмельницкой (4,5 %), и в Киеве (4,2 %) (*NEWSru.ua* (http://rus.newsru.ua/finance/23jan2017/derzhstat_promwyrobnyctwo.html)). – 2017. – 23.01).

Оптовый товарооборот предприятий (у порівнянних цінах) у 2016 р. у порівнянні з 2015 р. зріс на 4,9 %. Про це свідчать дані Держстатистики, передає УНН (<http://www.unn.com.ua/uk/news/1637942-oborot-optovoyi-torgivli-pidpriyemstv-u-2016-rotsi-zris-4-9-derzhstatistiki>)).

За даними Держстатистики, у 2016 р. у порівнянні з 2015 р. оптовый товарооборот підприємств зріс в Україні на 4,9 % – до 1486,3 млрд грн.

Нагадаємо, оборот роздрібної торгівлі у 2016 р. у порівнянні з 2015 р. зріс в Україні на 4 % до 1159,3 млрд грн (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua/uk/news/1637942-oborot-optovoyi-torgivli-pidpriyemstv-u-2016-rotsi-zris-4-9-derzhstatistiki>)). – 2017. – 23.01).

АвтоКрАЗ в 2017 г. получит около 2 млрд грн в качестве государственного заказа на производство техники.

Об этом заявил глава Полтавской облгосадминистрации В. Головкин.

«АвтоКрАЗ» получит в этом году почти 2 миллиарда гривен в качестве государственного заказа на производство техники. Эту новость привез из столицы, где вчера происходило достаточно серьезное и представительское совещание под председательством Премьер-министра Владимира Гройсмана», – сообщил В. Головкин.

По его словам, компания производит не только военную технику, но и качественную коммунальную и специальную технику, что может обновить автопарк ГСЧС, правоохранительных органов, коммунальных предприятий (*Finance.Ua* (<http://news.finance.ua/ru/news/-/393498/v-etom-godu-kraz-poluchit-goszakaz-na-neskolko-milliardov-griven>)). – 2017. – 25.01).

Компания CRBC планирует построить столичную транспортную инфраструктуру на 1,5 млрд долл.

Об этом сообщил заместитель председателя КГГА И. Сагайдак.

«CRBC намерена построить “под ключ” Большую Кольцевую дорогу, магистраль Нивки – Бровары и развязку возле станции метро Шулявская. Со своей стороны хочу отметить, что компания поразила профессионализмом и чрезвычайно быстрым темпом работы. Группа специалистов из Китая работала на прошлой неделе в столице над проектами, которые были предложены в

меморандуме, підписанном с главой КГГА. За это время мы увидели высокий профессионализм специалистов, демонстрировавших новые идеи развития транспортной инфраструктуры и сразу переходивших к расчетам. Я впервые вижу такой энтузиазм и трудолюбие», – отметил он.

Одна из крупнейших строительных компаний в мире – CRBC за свой счет выполнит ТЭО каждого проекта и предложит реализовать их в кратчайшие сроки, привлекая выгодное финансирование из Китая. Группа инженеров, проектировщиков и многих других специалистов в середине февраля придут в Киев, чтобы начать работу над проектами и в сжатые сроки сделать предложения городу. Компания имеет возможность привлечь на 1,5 млрд долл. финансирования для столицы (*Finance.Ua* (<http://news.finance.ua/ru/news/-/393439/kitajskaya-kompaniya-vlozhit-1-5-mlrd-v-transportnuyu-infrastrukturu-kieva>)). – 2017. – 25.01).

У 2016 р. у порівнянні з 2015 р. вантажні перевезення зросли на 3,8 % – до 624,5 млн т. Про це свідчать дані Держстатистики, передає УНН (<http://www.unn.com.ua/uk/news/1637953-vantazhoperevezennya-u-2016-rotsi-misyatsiv-zrosli-na-3-8>).

Зокрема, згідно зі статистичними даними, вантажоперевезення автомобільним транспортом зросли на 12,7 % – до 166,9 млн т, водним транспортом вантажоперевезення зросли на 3,5 % – до 6,7 млн т, вантажоперевезення трубопровідним транспортом зросли на 9,8 % – до 106,7 млн т авіаційним транспортом вантажоперевезення зросли на 7,4 % – до 0,07 млн т.

Водночас за вказаний період вантажоперевезення залізничним транспортом скоротилися на 1,7 % – до 344,1 млн т (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua/uk/news/1637953-vantazhoperevezennya-u-2016-rotsi-misyatsiv-zrosli-na-3-8>)). – 2017. – 23.01).

ПАТ «Укрзалізниця» зменшила у 2016 р. свої борги на 6,5 млрд грн. Про це під час засідання уряду повідомив голова правління відомства В. Балчун, передає кореспондент УНН (<http://www.unn.com.ua/uk/news/1638448-vukrzalznitsi-zayavili-pro-zmenschennya-borgiv-na-6-5-mlrd-grn-u-2016-rotsi>).

«Ми почали процес реструктуризації боргу. Насамперед це єврооблігації на суму 500 млн доларів, які були причиною оголошення технічного дефолту. Ми домовилися про додатковий час одного року на так званий вейвер і завдяки цьому ми зможемо реструктуризувати нашу заборгованість», – сказав В. Балчун.

Він додав, що «Укрзалізниця» (далі – УЗ) зменшила свої зобов'язання. «Тим часом ми зменшили зобов'язання на суму 6,5 млрд грн», – сказав В. Балчун.

Голова правління ПАТ «Укрзалізниця» повідомив, що УЗ планує у 2017 р. інвестувати в рухомий склад та інфраструктуру. «Інвестиції у рухомий склад та інфраструктуру ми плануємо майже 27,5 млрд грн, це в 4,5 рази більше ніж у 2016 році», – сказав В. Балчун.

За його словами, у 2017 р. УЗ планує витратити на ремонт рухомого складу

практично 9 млрд грн, закупити чи виготовити понад 9 тис. вантажних вагонів, відремонтувати та модернізувати 33 тис. вантажних вагонів, закупити 50 пасажирських вагонів. «Передбачаємо, що цей рік попри такі великі інвестиції все-таки буде прибутковим роком», – сказав В. Балчун.

Він підкреслив, що в разі, якщо УЗ виконає цю інвестпрограму, то 13 млрд грн будуть направлені на закупівлі у вітчизняних товаровиробників (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua/uk/news/1638448-v-ukrzaliznitsi-zayavili-pro-zmenschennya-borgiv-na-6-5-mlrd-grn-u-2016-rotsi>). – 2017. – 25.01).

У 2016 р. підприємства України виконали будівельні роботи на суму 70,9 млрд грн. Про це УНН повідомляє з посиланням на інформацію, оприлюднену Державною службою статистики України (<http://www.unn.com.ua/uk/news/1638005-protyagom-2016-roku-ukrayinski-budivelniki-vikonali-robit-na-sumu-ponad-70-mlrd-grn>).

Обсяг виконаних робіт зі зведення будівель минулого року становив 36,2 млрд грн.

Індекс будівельної продукції у 2016р. порівняно з 2015 р. становив 113,1 %, у тому числі індекс будівництва будівель – 115,2 %, інженерних споруд – 111,0 % (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua/uk/news/1638005-protyagom-2016-roku-ukrayinski-budivelniki-vikonali-robit-na-sumu-ponad-70-mlrd-grn>). – 2017. – 23.01).

У грудні 2016 р. споживчі настрої українців поліпилися: індекс споживчих настроїв (ІСН) зріс на 9,7 п. порівняно з показником листопада та встановився на позначці 57,1.

Про це свідчать дані дослідження споживчих настроїв в Україні, яке щомісяця здійснює GfK Ukraine.

Майже всі складові індексу показали позитивну динаміку, найбільше зросли індекси очікуваного розвитку економіки країни та очікуваних змін особистого матеріального становища.

У грудні 2016 р. індекс споживчих настроїв (ІСН) становив 57,1, що на 9,7 п. вище від показника в листопаді.

Індекс поточного становища (ІПС) збільшився на 6,7 п. – до рівня 53,4. Складові цього індексу виглядають таким чином:

– індекс поточного особистого матеріального становища (x1) становить 43,4, що на 8,6 п. більше, ніж у листопаді;

– індекс доцільності великих покупок (x5) збільшився на 4,7 п. та становив 63,5.

Індекс економічних очікувань (ІЕО) збільшився на 11,7 п., сягнувши в грудні позначки 59,6. Складові цього індексу зазнали таких змін:

– індекс очікуваних змін особистого матеріального становища (x2) збільшився на 14 п. та дорівнює 57,3;

– індекс очікуваного розвитку економіки країни впродовж найближчого року (x3) піднісся на 5,8 п. та становив 46,5;

– індекс очікуваного розвитку економіки країни впродовж найближчих

п'яти років (x4) зріс на 15,3 п. – до рівня 75,1.

У грудні очікування українців щодо можливого безробіття дещо погіршилися: індекс очікуваної динаміки безробіття встановився на позначці 145,2, що на 1,3 п. вище, ніж у листопаді. Разом з тим покращився індекс інфляційних очікувань: показник у грудні становив 186,3, це на 3,9 п. нижче листопадового показника.

Очікування українців щодо курсу гривні впродовж найближчих трьох місяців у грудні оптимістичні: індекс девальваційних очікувань зменшився на 6,1 п. – до значення 158,5.

«Зазвичай у грудні споживчий оптимізм зростає. У грудні 2016 року порівняно до листопада найбільше зріс індекс очікувань розвитку економіки у наступні 5 років, що може свідчити про відновлення довіри до влади. Значення цього індексу сягнуло максимуму за останні 2 роки», – коментують аналітики GfK Ukraine (*Agravery* (<http://agravery.com/uk/posts/show/spozivci-nastroi-ukrainsiv-u-grudni-polipsilisa>)). – 2017. – 23.01).

Дохід ПАТ «Аграрний фонд» за 2016 р. становив 2,14 млрд грн, прогнозований прибуток – 48,5 млн грн.

Про це розповів голова правління ПАТ «Аграрний фонд» А. Радченко, передає прес-служба держкомпанії.

«Дохід “Аграрного фонду” за підсумками 2016 року склав 2,14 млрд грн, прогнозований чистий прибуток – 48,5 млн грн. Наш фінансовий план виконаний на 101 %», – зазначив А. Радченко.

Керівник товариства додав, що ці показники свідчать про те, що робота компанії стабілізована та прогнозована.

«Звісно, це не такі драматичні показники, як роком раніше (за 2015 рік прибуток фонду склав 154,6 млн грн, перевиконання плану було на 243 %), але тоді вони були досягнуті в основному за рахунок ефекту низької бази і того кризового стану, з якого нам довелось виводити “Аграрний фонд”», – сказав він (*Agravery* (<http://agravery.com/uk/posts/show/agrarnij-fond-otrimav-protagom-2016-roku-214-mlrd-griven-dohodu>)). – 2017. – 23.01).

У UFEB є напрацьовані контакти більше 2 тис. імпортерів, з якими регулярно спілкуються. І ця кількість продовжує зростати. Але багато хто з імпортерів ыз занепокоєнням дивляться на український ринок через недотримання українськими виробниками контрактів, відсутність стабільних поставок. Про це розповів директор Координаційної ради з питань експорту продовольства (UFEB) Б. Шаповал.

Азіати люблять стабільність, і, звичайно, їм не подобається те, що відбувається в Україні – як у політиці, так і в економіці, зокрема валютні обмеження. Сама продукція їх задовольняє, але вони не хочуть ризикувати і вкладати кошти, тому що не впевнені в можливості їх повернути.

За його словами, беруть охоче сировину. Наприклад, дуже багато зернових, сухих молочних продуктів ідуть в Алжир і Єгипет для подальшої переробки (*Agravery* (<http://agravery.com/uk/posts/show/ufeb-napracuvala-bilse-2-tis-kontaktiv-potencijnih-importeriv-ukrainskogo-prodovolstva>)). – 2017. – 25.01).

Україна у 2016 р. збільшила експорт спецій у грошовому вираженні на 31,3 %. За даними митної служби за вказаний період на зовнішні ринки було продано спецій на 10,05 млн дол. У 2015 р. продажі становили 6,9 млн дол.

Відзначимо, що найбільше Україна поставила насіння анісу, бадьяна, фенхеля, коріандру і ягід ялівцю. У грошах експорт спецій зріс з 5,2 млн дол. 2015 р. до 8,8 млн дол. у 2016 р.

Основною країною-покупцем зазначених спецій стала Індія, за минулий рік у цю країну було відвантажено продукції на 2,35 млн дол. На другому місці – Шрі-Ланка з поставками на 1,5 млн дол. Замикає трійку лідерів Німеччина, яка купила у України спецій на 838 тис. дол.

Що стосується імпорту, то за 2015 р. до України завезли спецій на 25,3 млн дол., що на 8,3 % більше, ніж роком раніше. У минулому році значно зріс імпорт меленого перцю (з 16,5 млн дол. 2015 р. до 17,4 млн дол. 2016 р.). Основним постачальником перцю у 2016 р. залишився В'єтнам (11,29 млн дол., що становить 65 % від загального імпорту перцю).

В 1,6 раза збільшилися поставки в Україну насіння анісу, бадьяна, фенхеля, коріандру і ягід ялівцю. Якщо у 2015 р. було завезено продукції на 496 тис. дол., то в 2016 р. – на 803 тис. дол. Єгипет і в 2016 р. став основним постачальником цих спецій (433 тис. дол.)

Збільшився імпорт імбиру, шафрану, чебрецю, лаврового листа, каррі. Сумарно цих спецій було імпортовано в Україну на 5,95 млн дол. У 2015 р. їх поставки становили на 4,8 млн дол. Основним імпортером у минулому році став Китай. Імпорт з цієї країни досяг 2,3 млн дол. (*Agravery* (<http://agravery.com/uk/posts/show/ukraina-na-tretinu-zbilsila-eksport-specij>). – 2017. – 23.01).

На европейские страны приходится 69 % экспорта украинских макаронных изделий. Так, за январь – ноябрь 2016 г. в ЕС из Украины было поставлено макарон на 17,6 млн долл. – в 4,2 раза больше, чем за аналогичный период 2010 г. (4,2 млн долл.) (<http://news.finance.ua/ru/news/-/393398/ukraina-kormit-es-lapshoj-bystrogo-prigotovleniya>).

Больше всего макаронных изделий экспортировали в Европу в 2015 г. – на 18,4 млн долл. Основными странами-импортерами с ЕС в 2016 г. стали:

– Германия с долей 13,6 % всех реализованных за границу макаронных изделий;

– Великобритания – с долей 12,6 %;

– Испания – с долей 12,3 %.

Преимущественно в ЕС Украина экспортирует вермишель быстрого приготовления. Доля этой продукции в общем экспорте макаронных изделий в Европу составляет 88,4 %. Объемы экспорта «быстрой» вермишели за последние шесть лет возросли в 4 раза – до 15,5 млн долл.

Украина экспортирует больше изделий из макаронного теста, чем импортирует. В 2016 г. на каждый доллар импортируемых макарон приходилось 1,8 долл. экспортируемых украинских изделий (*Finance.Ua* (<http://news.finance.ua/ru/news/-/393398/ukraina-kormit-es-lapshoj-bystrogo-prigotovleniya>). – 2017. – 24.01).

У 2016 р. замороженого м'яса птиці в Україні вироблено 245 тис. т, що на 40,2 % більше, ніж у 2015 р.

Про це повідомляє Держстатистики.

Зокрема, у грудні 2016 р. зазначеного продукту було вироблено 25,8 тис. т – на 65,8 % більше порівняно з груднем 2015 р.

За даними відомства, протягом 2016 р. було вироблено 59,4 тис. т свіжого чи охолодженого м'яса ВРХ, що на 22,5 % більше, ніж за 2015 р. У грудні 2016 р. було вироблено 6,1 тис. т свіжого чи охолодженого м'яса ВРХ, що на 34,6 % більше, ніж за грудень 2015 р.

Крім того, у минулому році виробили 746 тис. т охолодженого м'яса свійської птиці – на 5,1 % більше, ніж у 2015 р. У грудні 2016 р. зазначеного продукту було вироблено 78,9 тис. т, що перевищує показники грудня 2015 р. на 26,5 %.

Виробництво свіжої чи охолодженої свинини у 2016 р. порівняно з 2015 р. збільшилося на 3,9 % – до 256 тис. т. Водночас у грудні 2016 р. виробництво зазначеного продукту скоротилося на 4,6 % – до 23,3 тис. т – порівняно з груднем 2015 р.

Разом з тим протягом 2016 р. виробництво мороженого м'яса ВРХ становило 14,1 тис. т, що на 31,3 % менше, ніж у 2015 р. У грудні 2016 р. порівняно з груднем 2015 р. виробництво скоротилося на 11,1%.

До того ж замороженої свинини протягом 2016 р. було вироблено 12,1 тис. т – на 23,3 % менше, ніж у 2015 р. Зокрема, у грудні 2016 р. було вироблено 1 тис. т замороженої свинини, що на 0,6 % більше від показників грудня 2015 р. (*Agravery* (<http://agravery.com/uk/posts/show/u-2016-roci-virobnictvo-zamorozenogo-masa-ptici-zroslo-na-40>)). – 2017. – 25.01).

За рік мед в Україні подорожчав у середньому на 20–40 %. Підняття цін експерти пов'язують зі світовою кон'юнктурою, подорожчанням цукру, стрибком курсу валют і подорожчанням електрики.

Про це пише UBR.

Наразі на українському ринку все ще продається торішній продукт – свіжий мед почне надходити в продаж у травні. І зараз багато торговців прагнуть розпродати залишки, які залишилися у них з 2016 р.

Як розповів фахівець медового ринку О. Костецький, близько 50 % всіх продажів припадає на мед з різнотрав'я. Решту ринку займають продукти з акації, липи і гречки. Дуже невеликий відсоток відведено також дикому і ялиновому меду – це найдорожчий продукт і його мало хто виробляє.

Наразі літрову банку (1,3 кг) меду можна купити за такими цінами: акація – 250 грн/л; липа – 200 грн/л; різнотрав'я – 170–180 грн/л.

При цьому на невеликих пасіках поки ще можна знайти більш прийнятні ціни.

У той же час підприємці, які можуть похвалитися великими обсягами виробництва, часто продають свій продукт перекупникам, а ті відправляють мед за кордон. Починаючи з 2014 р., лідером зі споживання українського меду став зовнішній ринок.

«Ще в 2013 частка меду, що йде на експорт, становила 30 %, а вже в 2014 –

54,6 %, в 2015 – 56,6 %. За січень-жовтень 2016 було експортовано на 13,3 тис. тонн меду більше, ніж за аналогічний період минулого року», – розповіла експерт аграрних ринків Українського клубу аграрного бізнесу (УКАБ) Д. Грищенко.

Крім того, динаміка виробництва до 2013 р. була більш-менш стабільна – близько 70 тис. т на рік. Починаючи з 2014 р., обсяги викачування впали до 66,5 тис. т, а в 2015 – до 63,6 тис. т.

Оскільки велика частина українського меду йде на експорт, а основними споживачами є країни ЄС, то на ціни впливає ситуація у Європі. А на внутрішніх цінниках позначаються обсяги виробництва і кількість виробників в Україні. «Компанії, що працюють на експорт, беруть мед оптом на пасіках по 30 грн/кг, то продають вже за світовими цінами – 2,5-2,6 євро/кг», – розповів О. Костецький.

Але скуповують мед у пасічників не лише на експорт. Великі партії йдуть також компаніям-постачальникам торгових мереж. І часом, щоб здешевити продукт і продовжити термін його зберігання, вони розбавляють (підробляють) продукт (*Agravery* (<http://agravery.com/uk/posts/show/za-rik-med-v-ukraini-podorozcav-na-20-40>)). – 2017. – 23.01).

ЕКОНОМІКА УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ СВІТОВИХ КРИЗОВИХ ТЕНДЕНЦІЙ

Обсяг біржових контрактів із цінними паперами в Україні за 2016 р. становив 236,95 млрд грн, що на 17,21 % менше у порівнянні з торгами у 2015 р. Про це йдеться у звіті Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку, передає УНН (<http://www.unn.com.ua/uk/news/1637927-obsyag-torgiv-tsinnimi-paperami-na-birzhakh-ukrayini-za-rik-skorotivsvya-na-17>).

«За результатами торгів на організованому ринку обсяг біржових контрактів з цінними паперами протягом січня-грудня 2016 року становив 236,95 млрд грн», – ідеться в повідомленні.

Як зазначається, протягом січня – грудня 2016 р. порівняно з даними аналогічного періоду 2015 р. обсяг біржових контрактів із цінними паперами на організаторах торгівлі зменшився на 17,21 % (або на 49,25 млрд грн).

Так, у січні – грудні 2015 р. він становив 286,21 млрд грн (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua/uk/news/1637927-obsyag-torgiv-tsinnimi-paperami-na-birzhakh-ukrayini-za-rik-skorotivsvya-na-17>)). – 2017. – 23.01).

Восемь банков отменили с помощью судов решения Национального банка о признании их неплатежеспособными и ликвидации.

Об этом заявляет Национальный банк.

«Некоторые судьи становятся на сторону банков, в отношении которых уже принято решение о признании их неплатежеспособными, отзыве банковской лицензии и ликвидации. По данным на 1 января 2017 суды приняли 12 таких решений», – констатирует Нацбанк.

Отменены решения НБУ по таким банкам: Укринбанк, банк «Союз», банк «Капитал», банк «Киевская Русь», Восточно-промышленный банк, банк

«Велес», банк «Премиум», Радикал Банк.

Национальный банк неоднократно подчеркивал, что видит в этом возникновение системных рисков для финансовой стабильности.

Вместе с тем в пользу Нацбанка суды принимали решение 11 раз.

Еще 11 дел находятся на рассмотрении в судах (*Finance.Ua* (<http://news.finance.ua/ru/news/-/393480/slepaya-femida-stalo-izvestno-skolko-bankov-v-ukraine-otmenili-resheniya-nbu-ob-ih-likvidatsii>). – 2017. – 25.01).

Фонд гарантирования вкладов физлиц в течение текущей недели запланировал продажу активов 42 неплатежеспособных банков на общую сумму 1 648,56 млн грн).

Как сообщает пресс-служба фонда, из этой суммы на 1 182,06 млн грн выставлено права требования по кредитам и на 466,31 млн грн – основные средства банков, которые ликвидируются.

Дебиторская задолженность перед ПАО «Банк «Софийский» будет продаваться за 0,02 млн грн. Кроме того, другие активы (монеты, слитки, иконы и др) выставлено на торги на сумму 0,17 млн грн (*Finance.Ua* (<http://news.finance.ua/ru/news/-/393472/aktivy-42-bankov-bankrotov-prodadut-za-1-65-mlrd-grn>). – 2017. – 24.01).

Украинская Ассоциация поставщиков торговых сетей констатирует повышение цен на хлеб в пределах 1–1,8 % с начала года. Об этом сообщил генеральный директор ассоциации А. Дорошенко.

По его словам, пшеничный хлеб подорожал на 1 % (или на 0,11 грн) до 11 грн/кг, ржаной хлеб – на 1,8 % (или на 0,2 грн) до 10,8 грн/кг. Кроме того, с начала года возросли цены на макароны – на 1,4 % (или на 0,13 грн) до 9,70 грн/кг. «Макароны дорожают из-за повышения цен на зерно», – отметил А. Дорошенко.

Также, по его словам, с начала года гречка подорожала на 2,7 % (или на 0,5 грн) до 29,15 грн/кг, рис – на 1,3 % (или на 0,25 грн) до 16,55 грн/кг.

В тот же период зафиксирован рост цен на сахар и на подсолнечное масло. Сахар подорожал на 0,2 грн до 15,0 грн/кг, подсолнечное масло – на 0,34 грн до 32,45 грн/л (*From-UA* (<http://from-ua.com/news/396508-v-ukraine-podskochili-ceni-na-hleb.html>). – 2017. – 25.01).

Стратегією розвитку молочної галузі та прогнозом розвитку українського ринку молока експерти ринку поділяться на X Ювілейному міжнародному молочному конгресі, який відбудеться 2–3 березня в Києві.

Про це повідомляє прес-служба Асоціації виробників молока.

За даними Державної служби статистики, ціни на молочні продукти в Україні протягом 2016 р. зросли від 11 до 33 %. Найбільше зросла ціна на масло – +32,66 %.

Цьому слугував ряд факторів: девальвація гривні, збільшення цін на дизпаливо, падіння виробництва молока, скорочення поголів'я ВРХ в Україні.

За підсумками грудня середня ціна на молоко рідке оброблене становила

11, 5 тис. грн/т, що на 20,7 % вище ціни січня. Це найвища ціна за весь 2016 р.

Суше молоко переробними в грудні 2016 р. продавали по 46,7 тис. грн/т. Це на 11,9 % вище січної ціни. Після зростання ціни в січні – березні, з квітня по липень включно, ціни на нього опускалися. І вже з початку серпня ціни на суше молоко, під впливом світових тенденцій, почали зростати, прибавляючи щомісяця від 2 до 7 %.

Найбільше зростання ціни в минулому році показало масло вершкове. За рік тонна продукту прибавила в ціні майже 33 % – до 88,7 тис. т. Динаміка цін на масло була схожою з ринком сухого молока, на формування цін яких у першу чергу впливає світовий ринок, а як відомо, саме із серпня торгівля молочними продуктами у світі почала поживлюватися після тривалого «застою».

У кінці грудня тонна твердого сиру коштувала 87,7 тис. грн, що на 20,3 % вище ціни фіксованої на початку року. Кефір продавали по 13,4 тис. грн/т. (+22,48 %), сметану — по 34,5 тис. грн/т (+23,2 %). Загалом грудень 2016 р. був рекордним щодо цін на молочні продукти (*Agravery* (<http://agravery.com/uk/posts/show/v-grudni-seredni-cini-virobnikiv-molocnih-produktiv-rizko-zrosli>). – 2017. – 24.01).

У 2016 р. в Україні скоротилося виробництво жирних сирів, молока, йогуртів та вершкового масла.

Про це повідомляє Держстатистики.

За даними відомства, випуск жирних сирів у 2016 р. скоротився на 8 % – до 113 тис. т. У грудні 2016 р. виробництво зазначеного продукту становило 9,8 тис. т, що на 5 % більше, ніж у грудні 2015 р.

Крім того, протягом 2016 р. виробництво рідкого обробленого молока в Україні скоротилося порівняно і 2015 р. на 4,1 % – до 926 тис. т. Виробництво зазначеного продукту в грудні 2016 р. порівняно з груднем 2015 р. скоротилося на 5,4 % – до 71 тис. т.

У 2016 р. виробництво йогурту та інших ферментованих молока чи вершків порівняно з 2015 р. скоротилося на 1,4 % і становило 420 тис. т. Зокрема, у грудні 2016 р. порівняно з груднем 2015 р. виробництво скоротилося на 4,4 % – до 30,9 тис. т. Щодо обсягу виробництва вершкового масла, то в 2016 р. він становив 101 тис. т, що на 0,7 % менше порівняно з 2015 р. У грудні минулого року виробництво становило 6,6 тис. т (на 7,9 % менше, ніж у грудні 2015 р.).

Водночас сиру свіжого неферментованого (включаючи кисломолочний сир) в минулому році було вироблено 69,6 тис. т, що на 3,6 % більше, ніж за 2015 р. У грудні 2016 р. порівняно з аналогічним періодом 2015 р. виробництво скоротилося на 1,7 % і становило 5,5 тис. т. (*Agravery* (<http://agravery.com/uk/posts/show/u-2016-roci-v-ukraini-skorotilos-virobnictvo-molokoproduktiv>). – 2017. – 25.01).

Ситуація на ринку насіння в Україні є критичною – сертифікація насіння і садивного матеріалу повністю зупинилася, експорт та імпорт насіння також припинились.

Про це йдеться у зверненні громадських об'єднань до Мінагрополітики,

передає прес-служба Української аграрної конфедерації.

Лист, який підписали Українська аграрна конфедерація, Американська торговельна палата в Україні, Насіннева асоціація України, Українське насіннєве товариство, Український клуб аграрного бізнесу, адресовано першому заступнику міністра М. Мартинюку.

Аграрії наголошують: сертифікація насіння і садивного матеріалу в Україні зупинилася ще в грудні 2016 р. Причина – ліквідація Держсільгоспінспекції. Однак нова державна структура, яка б відповідала за сертифікацію насіння, досі остаточно не сформована.

При цьому саме період з грудня по лютий є найбільш активним у галузі, адже наближається весняна посівна і аграрії масово закупають насіннєвий матеріал. У цей період триває виробництво насіння врожаю 2016 р. та починаються активні поставки садивного матеріалу в Україну.

«Наразі сертифікація насіння, виробленого у 2016 році, не завершена, відбір зразків зупинено, імпорт/експорт насіння не здійснюється», – ідеться у зверненні громадських об'єднань.

Також не відновлено прийняття заявок на проведення сертифікації, територіальна структура нового державного підприємства із сертифікації не визначена, інформації щодо аудиторів із сертифікації немає.

Аграрії просять представників влади якнайшвидше розв'язати проблему. Зокрема, забезпечити можливість введення в обіг насіння із сертифікатами ОЕСР та ІСТА; визначити перелік аудиторів із сертифікації (агрономів-інспекторів); завершити процеси прийняття на баланс майнових комплексів Держсільгоспінспекції; передбачити, що номери етикеток, які були присвоєні Держсільгоспінспекцією для формування партій виробниками (етап сертифікації, що передусь відбору проб), є дійсними для видачі сертифікатів (*Agravery (http://agravery.com/uk/posts/show/agrarii-prosat-minagropolitiki-virisiti-problemu-iz-sertifikacieu-nasinna). – 2017. – 25.01).*